Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети ва халқ депутатлари шаҳар Советининг органи

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган. № 130 (6. 829) 1989 йил 7 июнь, чоршанба. Баҳоси 3 тийин

Гулчамбарлар қўйилди

6 июнь куни СССР халқ депутатлари съезди қатнашчилари Коммунистик партия асосчиси, жаҳонда биринчи социалистик давлат бунёдкори В. И. Ленин мавзолейини зиёрат қилиб, гулчамбар қўйдилар.

Гулчамбарнинг қирмизи лентасига: «Владимир Ильич Ленинга СССР халқ депутатлари съездидан» сўзлари ёзилган.

Номаълум солдат қабрига ҳам гулчамбар қўйилди.

Шу куннинг мавзусида

Қурувчилар, отни қамчиланг!

Шу йил ўтган беш ойининг якунлари қурилишдаги ишларнинг аҳволи талабга жавоб берарлик даражада эмаслигидан далолат бермоқда. Январь — май ойларида йиллик планда белгиланган 748,5 минг квадрат метрли турар жойдан 181,7 минг квадрат метри фойдаланишга топширилган. Қуриб битказилган турар жойларнинг умумий ҳажми ўтган йилнинг шу давридагидан тахминан 100 минг квадрат метрга камдир.

Бошқа маданий-маиший объектлар қурилиши ҳам жуда судралаяпти. Беш ой мобайнида умумий таълим мактабларини ишга тушириш бўйича йиллик план атиги 4 процент, болалар боғчалари — 15, касалхоналар — 28 процент қилиб бажарилган. Йиллик план бўйича шаҳарда бир сменада 2255 беморни қабул қиладиган поликлиникалар фойдаланишга топширилиши режаланган. Амалда эса йил бошидан бери соғлиқни сақлашнинг бу муассасалардан бирортаси қуриб битказилмаган.

Қурилиш трестлари ва бошқармаларининг раҳбарлари буни қурилишда жорий этилган давлат қабули билан изоҳлашга уринадилар. Уларнинг айтишларига кўра гўё айрим жузъий камчиликлар туфайлигина давлат қабули ходимлари актларга имзо чекишмаётган эмиш. Лекин қурувчилар аввал зўр тантана билан давлат комиссияси томонидан қабул қилинган объектлар кейин ана шу «айрим жузъий камчиликлар»ни бартараф этиш учун ойлар давомида иш олиб борилган вақтлар ўтиб кетганлигини тушуниб етадиган пайт келди. Ахир аҳолини уй-жой қабул қилинганлиги тўғрисида давлат актига имзо чекилган-чекилмаганлиги эмас, балки бу бинолар яшаш учун тайёрлиги қизиқтирмайдими?

Шу ой охирига қадар 180 минг квадрат метр саҳнли, ёки ўтган беш ой давомидаги деярли тенг миқдорда турар жойларни фойдаланишга топшириш кўзда тутилмоқда. Қуриб битказилиши мўлжалланган бу уйлар учун моддий ресурслар асосан етарли миқдорда ажратилган. Демак, ҳозир энг муҳими қурилиш конвейери ишини пухта ташкил этиш, одамлар, техника воситаларидан моҳирона фойдалана билишни таъминлашдан иборатдир. Афсуски, барча қурилиш майдончаларида ҳам ана шундай тартиб-интизом ўрнатилган, деб бўлмайди. Шуниси таажжубланарлики, айрим район Советларининг ижроия комитетлари қурилиш масалалари билан жиддий шуғулланмаяптилар, қурувчиларга етарлича амалий ёрдам кўрсатмаяптилар. Ҳозир қурилиш ташкилотлари ишини текширадиган ва назорат қиладиганлар кўпайиб кетган. Лекин конкрет масалаларни ҳал қилишга келганда эса амалий ёрдам кўрсатадиганларни топиш мушкул бўлади. Жумладан, шу кунларда қурилаётган бир неча мактабларда, болалар боғчаларида пардозлаш ишлари олиб борилмоқда. Аммо бу объектларда шаҳар ва район халқ таълими муассасалари раҳбарларини камдан-кам учратасиз.

Маҳаллий Советлар, бошқа ташкилотларнинг ёрдами нақадар муҳим бўлмасин, қурилишдаги иш суръатини ошириш, объектларни ўз вақтида ва сифатли топшириш биринчи навбатда қурувчиларга боғлиқдир. Улар отни қамчилашлари керак. Шундагина турар жой программаси, социал соҳаларни ривожлантириш режалари қоғозда қолмай, бажарилади.

СССР халқ депутатлари съездининг иши тўғрисида

ИНФОРМАЦИОН БИЛДИРИШ

1989 йил 6 июнь эрталаб соат 10 да Москвада, Кремлнинг Съездлар саройида СССР халқ депутатлари съездининг иши яна давом этди.

Мажлисда съезд Президиумининг аъзоси, СССР халқ депутати А. В. Горбунов раислик қилди.

Депутатлар СССР Олий Совети Раиси М. С. Горбачевнинг «СССР ички ва ташқи сиёсатининг асосий йўналишлари тўғрисида» қилган доклади муҳокамасини давом эттирдилар.

Бугун — 7 июнда съезд ўз ишини давом эттирмоқда.

МОСКВА. Кремлнинг Съездлар саройи. СССР халқ депутатларининг съезди. СУРАТДА: СССР халқ депутати Н. И. Рижков озарбайжонлик депутатлар даврасида.

Б. Кавашкин сурати, ТАСС фотохроникаси.

СССР Олий Совети Миллатлар Советининг қарори

Миллатлар Совети Раисини сайлаш тўғрисида

Миллатлар Совети қарор қилади: Ўзбекистон ССР 123-Ленинград миллий-территориал сайлов округидан СССР халқ депутати Рафиқ Нишонович НИШОНОВ Миллатлар Советининг Раиси этиб сайлансин.

АҚЛ-ИДРОК ҒОЛИБ ЧИҚМОҒИ ЗАРУР

ЎЗБЕКИСТОНЛИК СССР ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИНИНГ РЕСПУБЛИКА БУТУН АҲОЛИСИГА, ФАРҒОНА ОБЛАСТИ МЕҲНАТКАШЛАРИГА

МУРОЖААТНОМАСИ

Азиз юртдошлар! Қадрли ўртоқлар! Муҳтарам дўстлар!

Москвада, Кремлнинг Съездлар саройида СССР халқ депутатларининг биринчи съезди чинакам демократия, мисли кўрилмаган ошкоралик, ўткир баҳсу мунозара вазиятида қизғин давом этмоқда. Турғунлик давридан қолган иллатларнинг асоратини, яъни иқтисодий, ижтимоий, маънавий қийинчиликларни тугатиш йўллари умумий куч-ғайрат воситасида, барча миллатлар ва элатлар иштирокида белгиланаётган бир пайтда она диёримиздан — Фарғона областидан келган нохуш хабар ҳаммамизнинг қалбимизни ларзага солди. Бошқа депутатлар олдида юзимизга доғ тушгандек, вужудимизни алам, ўкинч ўртагандек сездик ўзимизни.

Биз ўзбекнинг азалий инсонсеварлиги, дўстпарварлиги, бағри кенглиги, меҳмоннавозлиги, мардлиги, донишмандлиги билан ҳамиша фахрланиб келардик. Жонажон диёримизда юздан ортиқ миллатлар, элатлар вакиллари бир ёқадан бош чиқариб, бир сафда туриб, бир оилага бирлашиб меҳнат ва ижод қилаётганидан, машаққатларни, қийинчиликларни, тангликларни ҳамкорликда бартараф қилиб келаётганликларидан беҳад шодмон эдик. Қрим-татарларни, туркларни, Кавказдан кўчирилган бошқа элларни ўз хонадонига киритган, уларни саҳий бағрига олган, қалбининг қўри билан иситган, бир бурда нонини баҳам кўрган биз, ўзбеклар эдик-ку! Турк биродарларимиз пахтакорлик коржомасини кийганларида, подачи ва чўпон таёғини қўлга тутганларида бошимиз кўкка етганди, ахир! Роса қирқ беш йил мобайнида бир далада, бир фермада, бир яйловда ишладик. Бир ҳаводан нафас олдик. Бир ариқдан сув ичдик. Бир дастурхон атрофида ўтирдик. Бир мактабда ўқидик. Тилимиз, ниятларимиз, орзу-умидларимиз, дарду ҳасратимиз, тўй-маъракаларимиз бир эмасмиди?! Ҳатто қуда-қудағайлик, қариндош-уруғлик ришталари бизни боғламаганмиди? Қонларимиз қўшилиб кетмаганмиди?!

Ҳа, худди шундай бўлганди. Хўш, келиб-келиб бугунги кунда сира кутилмаган даҳшат нега рўй берди? Нега бизнинг бир гуруҳ ёшларимиз баъзи ғаламислар, экстремистлар тузоғига енгилгина илинишди. Биз бу саволга албатта, жавоб топмоғимиз лозим!

Ўзларингизга маълум, 1985 йил апрелида порлаб чиққан демократия, қайта қуриш, ошкори баёнлик қуёши бошларимизга адолат, ҳақиқат, мурувват нурларини сочди, онгимиз очилди, қўл-оёқларимиз маъмурий маҳкамачилик арқонидан бўшатилди. Ҳамма масалалар, жумладан миллатлараро муносабатлар билан боғлиқ муаммолар ўртага дадил қўйилди ва бирин-кетин ечилмоқда. Бизнинг съездимиз бунга гувоҳ, уни нафақат бутун мамлакат, балки етти иқлим кўрмоқда. Миллатлар тенглиги масаласи кун тартибига биринчилардан қилиб қўйилмоқда. Рафиқ Нишонович Нишонов съезд минбаридан туриб қрим-татарлари ва турклар талабини тезроқ ҳал этиш зарурлигини алоҳида таъкидлади. Орол тақдири қатъий қўйилди. Ўзбекистонлик депутатлар пахта ва пилланинг харид нархини ошириш масаласини ҳам кўтариб, съезд ҳайъатига сўровлар топширдилар. Биз бундан буён сўзга чиққанда ҳам шу асосий нуқтаи назарда қатъий турамиз.

Ҳа, айтгандай, рўй берган фожианинг томири қаерда? Гап шундаки, бир гуруҳ енгилтаклар, ҳаётнинг қадрига етмайдиганлар, оғирнинг устидан, енгилнинг остидан юрадиганлар, бели оғримай нон ейдиганлар касри, гиж-гижлаши шу касофатга олиб келганлигига шак-шубҳа йўқ. Халқимиз «жаҳл келса, ақл қочар» дейди. Рост гап шуки, тўқликдан чиққан шўхлик дейдилар, буни! Миллий туйғулар билан боғлиқ ҳис-ҳаяжон, гина-кудурат, қизиққонлик, худбинлик, ўчакиш, бир халқни иккинчисидан устун қўйишга интилиш ёки улар ўртасида қарама-қаршиликни кучайтиришга уриниш ҳеч қачон яхшиликка олиб келган эмас ва олиб келмайди ҳам. Инсоният тарихи бунга жонли гувоҳ. Аксинча, ҳар қандай мушкулликни вазминлик, ёрқин тафаккур, совуққонлик, ақл-идрок, донолик, ўзаро маслаҳат, ўртоқларча келишув ҳал қилади. Ана шундагина одил битимга эришилади. Партиямиз, давлатимиз халқаро майдонда бекиёс эътибор топаётганликларининг, умумбашарий муаммолару можаролар музокара асосида ҳал этилаётганлигининг сабаби ҳам худди шу. ахир!

Биз сизларга, атоқли шоирлар, ёзувчилар, мутафаккирлар, маърифатпарварлар авлоди бўлмиш фарғоналик биродарларга, ўзбеклар, тожиклар, қирғизлар, туркманлар, қозоқлар, татарлар ва туркларга, жамики миллатларнинг оқсоқолларига, оталар ва оналарга, йигитлар ва қизларга, муаллимлар ва мураббийларга, ҳамма-ҳаммага қадимий Кремль деворлари ёнида, табаррук Қизил Майдонда туриб мурожаат этамиз.

Эҳтиросларни тезроқ жиловланг, кўпирган қонларингизни совитинг, жаҳл отидан тушинг, қалам тутишга, меҳнат қилишга яратилган қўлларингизни ўз ёр-оғайнингиз боши узра кўтарманг, муқаддас авлодлар руҳига шак келтирманг! Эгилган бошни қилич кесмас деганларидек, нонни ўртага қўйиб бирбирингиздан узр сўранг, бунақа даҳшат сира такрорланмаслиги учун онт ичинг.

Коммунистлар, ветеранлар, кўпни кўрган қадрли қариялар!

Ёш авлодимиз истиқболининг ҳаққи ҳурмати: донишмандона, файласуфона сўзингиз билан тангликни бартараф этинг, низога барҳам беринг, енгилтаклик, куч ишлатиш, зўравонлик, безориликнинг охири нима билан тугашини, тўполон кўтарганларга тушунтиринг. Халқ милицияси можарони бартараф этишга сафарбар бўлганлигининг, комендантлик соати жорий қилинганлигининг боисини одамларга англатинг!

Хуллас, ҳаётни ўзининг сокин изига тезроқ тушириш чораларини кўринг!

Азиз ўғил-қизларимиз! Биз сизларни деб, порлоқ келажагингизни, баркамол, етук инсон бўлиб вояга етишингизни ўйлаб яшаяпмиз. Сизнинг бурчингиз билимларни, меҳнат кўникмасини, ажойиб инсоний фазилатларни эгаллашдан, XXI асрнинг муносиб бунёдкорлари бўлишга тайёрланишдан иборатдир. Навқиронлик даврининг бирор куни ҳам беҳуда ўтмасин! Ота-боболарингизнинг муқаддас анъаналарини эъзозланг-бойитинг! Бугунги кунларга қон кечиб, жон олиб, жон бериб эришганимизни зинҳор унутманг!

Ушбу сатрларни изтироб ичра, куйиб-ёниб, ўртаниб, дард-алам чекиб, уйқумизни, ҳаловатимизни йўқотиб, Ўзбекистонимизнинг шон-шавкатини ўйлаб ёзганимизни сизларга лутфан билдирамиз ва қалбимиз тўридан қайнаб чиққан сўзларимиз, жанговар даъватимиз, самимий илтимосимиз, юртдошлик талабимиз ерда қолмайди, дея комил ишонч изҳор этамиз.

Она тупроғимизда эсон-омон кўришгунча хайр, азизлар!

Сизларга соғинчли саломни йўлловчи ҳаммангизга яхшилик, эзгулик, тотувлик, бахт-саодат тилаб қолувчи СССР халқ депутатлари съездининг ўзбекистонлик иштирокчилари:

Салмонжон ҲАҚНАЗАРОВ — Ўзбекистон районидаги «Ғанибод» совхозининг бригада бошлиғи;
Маматғози ШЕРҒОЗИЕВ—Бағдод районидаги «Ленинград» колхозининг раиси;
Тожихон ЖЎРАБОЕВА — Тошлоқ районидаги Найман қишлоқ Советида жойлашган врачлик амбулаторияси мудири;
Абдумуталлиб ТЎХТАБОЕВ — Олтинкўлдаги халқ истеъмоли моллари фабрикасининг дурадгори;
Абдураззоқ ШЕРАЛИЕВ — Учкўрғон районидаги 41-ўрта мактаб ўқитувчиси;
Убайдулло МАҲМУДОВ — Ромитан районидаги «Москва» колхози пахтачилик бригадесининг бошлиғи;
Данебой ТУРҒУНБОЕВ — Кегейли районидаги Куйбишев номли совхоз механизатори;
Санобар РАҲИМОВА—Қарши районидаги Собир Раҳимов номли совхоз ишчиси;
Абдуҳаким ҚАЛАНДАРОВ—Пахтачи районидаги Карл Маркс номли колхоз раиси;
Муқаддас КЎЧАРОВА — Олтинсой районидаги «Оқ олтин» колхозининг сут соғувчиси;
Солижон МАМАРАСУЛОВ — Сурхондарё область партия комитетининг биринчи секретари.
Тўхтахон ҚИРҒИЗБОЕВА — Сирдарё районидаги «Малик» совхози пахтачилик бригадасининг бошлиғи;
Фикрет СЕФЕРШАЕВ — Чиноз районидаги «Ўзбекистон ССР 30 йиллиги» колхозининг бригада бошлиғи;
Дилбар ҚОСИМОВА — Тошкент тўқимачилик комбинатининг ишчиси;
Муҳаммадсодиқ МУҲАММАДЮСУФ — Ўрта Осиё ва Қозоғистон мусулмонлари диний бошқармаси ҳайъатининг раиси, муфти;
Муяссар АБДАЛОВА — Қўшкўпир районидаги Калинин номли колхоз аъзоси;
Расул ҒУЛОМОВ — Ўзбекистон ССР Олий Советининг раиси, уруш ва меҳнат ветеранлари республика кенгашининг раиси;
Эркин ЮСУПОВ — Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг вице-президенти, СССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси;
Бернора ҚОРИЕВА — СССР халқ артисти;
Абдужаббор ҲУСАНОВ — Фарғона область, «Коммуна» газетаси редакциясининг масъул котиби;
Одил ЁҚУБОВ — Ўзбекистон ССР халқ ёзувчиси;
Абдулла ОРИПОВ — шоир, Ҳамза номидаги Ўзбекистон ССР Давлат мукофотининг лауреати;
Аҳмаджон МУХТОРОВ — Ўзбекистон Журналистлар союзи правлениесининг раиси, «Қишлоқ ҳақиқати» («Сельская правда») газетасининг муҳаррири, жами 108 киши.

МОСКВА, КРЕМЛЬ, 1989 йил 5 июнь.

Коммунистлар ҳақида ҳикоялар

Юксак ишонч

Бирлашма коммунистларининг навбатдаги йиғилишига тайёргарлик кўрилаётган кезлар эди. Партком секретари Ғайрат Обидов қилинган ишларни бир зум хаёлдан ўтказди-да, яна ўйга берилди. Уни бу галги йиғилишнинг қандай ўтиши таажжубга соларди.

— Ҳар ҳолда олдингидай муросасозликка йўл қўйилмаса керак. — деди у ўзича стол устидаги сочилиб ётган қоғозлардан нигоҳини узмай. — Ахир энди давр бошқа. Унга монанд одамлар ҳам ўзгариб боришяпти. Шундай экан, коммунистлар дадил гапларни ўртага ташлашдан, бирлашмада етилган масалалар хусусида кенгроқ фикр юритишдан ўзларини четга олмасалар керак.

Ҳамма нарса у ўйлаганидек, кўпдан бери кутиб юрганидек бўлди. Йиғилишга тўпланганлар юзхотирчилик қилмадилар. Шунинг учун ҳам партия топшириғини бажаришга талабчанлик билан муносабатда бўлмаётган коммунистларни улар аяб ўтиришмади. Ҳатто баъзи бир инженер-техник ходимларни ҳам қаттиқ танқид қилдилар. Бу эса партия ташкилотининг фаолиятида туб бурилиш энди бошланаётганидан далолат бериб турарди. Йиғилиш қарорига биноан коммунистлар олдига топширилган ишга масъулиятни кучайтириш, ташаббускорликни ошириш муҳим вазифа этиб қўйилди.

Бу — изланувчан, тиниб-тинчимас коммунист Ғайрат Обидов ҳаётидаги унутилмас воқеа ҳам эди. Уни коммунистлар 1981 йилда «Матбуот» полиграфия ишлаб чиқариш бирлашмаси партия комитетининг секретари этиб сайлаганларида бор масъулиятни тўла ҳис этди. Яхши ишлаш, коммунистлар авангардлигини ошириш учун ўзидан нималар талаб этилса ҳаммасини бажарди. Шу туфайли ҳам бирлашма коммунистлари ҳам унга суяниб қолдилар. Етилган масалаларни ҳал этишда ошкоралик, ҳар бир нарсага коммунистчасига хос ёндошиш одатдаги ҳолга айланиб қолди. Кейин эса 1985 йилдан 1988 йилгача у Тошкент полиграфия техникуми директори бўлиб ишлади. 1988 йилда яна жонажон коллективига қайтиб, партия ташкилоти фаолиятини қайта қуришга ғайрат билан киришиб кетди.

— Бирлашмага қарашли 4 та фабрикада 271 коммунист, 9 КПСС аъзолигига кандидат бор, — дейди биз билан суҳбатда партком секретари Ғайрат Обидов. — Улар 4 та бошланғич партия ташкилоти ва 17 та партия группасига бирлашишган. Ҳозир ҳамма жойда хўжалик механизмини такомиллаштириш ва шу асосда бошқаришнинг яхлит самарали усулига ўтишдан катта манфаат кўрилмоқда. Бирлашмамиз коллективи ҳам шу йилнинг бошидан буён хўжалик ҳисоби асосида ишламоқда. Бу биздан ишлаб чиқарилаётган босма маҳсулотларининг сифатини анча оширишни тақозо этмоқда. Бу ҳаракат учун курашда коммунистларимизнинг роли алоҳида кўзга ташланиб турибди. Миробид Файзиев, Камол Ниёзов, Малика Убайдуллаева, Раъно Қосимова сингари меҳнат илғорлари бу борада бошқаларга ўрнак бўлишяпти. Фагина Сайфулина, Тоҳир Ғофуров сингари бошланғич партия ташкилоти секретарлари ҳам ишлаб чиқариш кўрсаткичларининг юқори бўлишига салмоқли улушларини қўшиб келмоқдалар.

Бирлашмада партия ташкилоти сафини мустаҳкамлаш ва коммунистларнинг сифат составини яхшилаш ишлари ҳам яхши олиб борилмоқда. Айниқса ташаббускор, ёш ишчиларни КПСС сафига қабул қилишда янгича услуб ва ёндошувлар юзага келаяпти. Энди улар олдингидек шошма-шошарлик билан эмас, балки коммунистларнинг синовидан ўтиб, партия сафига қабул қилинмоқдалар.

Партия ташкилотига раҳбарлик қилиш доимо коммунистдан юксак масъулиятни талаб қилади. Ғайрат Обидов эса коллектив ишончини оқламоқда.

Ў. АҲМЕДОВА.

Ҳамдардмиз

Ҳозир ҳамманинг хаёли Бошқирдистон территориясида рўй берган ҳалокатда. Новосибирск—Адлер ва Адлер—Новосибирск пассажир поездларининг қаттиқ портлаши натижасида кўплаб одамлар нобуд бўлди, шу атрофда яшаётган аҳолига катта талафот етказилди.

Кўплаб оилалар боқувчисидан, жигарларидан ажралган бўлса, кўплаб аҳоли бошпанасиз қолди. Республикамиз меҳнаткашлари қатори шаҳримиз аҳолисининг кўплаб вакиллари, саноат корхоналари ва қурилиш ташкилотларининг коллективлари жабрланганларга ҳамдардлик билдирмоқдалар.

Амалдаги интернационализм

Июнь ойининг учинчи куни Бошқирдистон территориясида содир бўлган Адлер—Новосибирск, Новосибирск—Адлер пассажир поездлари ҳалокати кўпминг кишилик маҳалламиз аҳлини мусибатга солди.

Маҳалла комитетининг бўлиб ўтган йиғилишида пенсионер отахонлар, онахонлар имкониятларига қараб, Тошкент шаҳрининг Киров район уй-жой-социал банкидаги 000700378, код 734321 счётига ўз жамғармаларидан ўтказишга қарор қилдилар.

Шукур ТЕМИРОВ,

Абдулҳай Тожиев номли маҳалла комитетининг раиси.

* * *

Бошқирдистондаги фалокат чиннисозлар дилини ларзага солди. Шу воқеага бағишланган йиғилишда ишчиларимиз вакиллари шанбалик ўтказиш, шанбаликдан тушган маблағни жабрланганларнинг оилаларига юборишни таклиф қилдилар.

Эсон ОРИПОВ,

Тошкент чинни заводи касаба союз комитети раиси.

* * *

Новосибирск — Адлер, Адлер—Новосибирск пассажир поездлари билан бўлган воқеа кўплаб ҳамшаҳарларимиз қатори оиламиз аъзоларининг ҳам дилини ранжитди. Мен 8 фарзандни тарбиялаб вояга етказдим. Ҳозир ҳаммаси давлат ишларида меҳнат қилишмоқда. Ўзларига тўқ. Мен, рафиқам И. Ҳакимжонова билан маслаҳатлашиб, ўз жамғармамиздан 120 сўмни 000700378, код 734321 счётига ўтказишга қарор қилдик.

Насрулло АЪЗАМҚУЛОВ,

«Иқтисод» маҳалласида яшовчи пенсионер.

* * *

Бошқирдистондаги ғамқайғу кўпчилик қатори бизнинг комсомол-ёшларимизни ҳам оёққа турғазди. Фалокат содир бўлганлиги ҳақидаги хабар тарқалган заҳоти комсомол комитетига кўмаклашиш истагини билдирган таклифлар туша бошлади.

Комсомол активининг йиғилиши бўлиб ўтди. Комсомол-ёшлар бригадаси етакчиси Н. Каримов ва Л. Кашенколар томонидан бир кунлик иш ҳақини 000700378, код 734321 счётига ўтказиш таклифи маъқулланди.

Келаётган шанба куни комсомол-ёшлар қатори бошқа кўпсонли бинокорлар ҳам шанбаликда иштирок этишади, тушган маблағни жабрланганларнинг оила аъзоларига юборишади.

Улуғбек ИСМОИЛОВ,

2-уйсозлик комбинати комсомол комитети секретари.

* * *

«Тез медицина ёрдами» ходимларининг 2 минг кишилик армияси ҳам республикамиз меҳнаткашлари қатори бир кунлик иш ҳақларини, яъни 20 минг сўм маблағни жабрланганлар счётига ўтказишга аҳд қилди.

Иброҳим ЎРИНБОЕВ,

Тошкент шаҳар «Тез ёрдам» станцияси бош врачи.

Партия турмуши: сафларимиз мустаҳкам бўлсин

«ҚАЙТА ҚУРИШГА ҲИССАМНИ ҚЎШАМАН...»

В. П. ЧКАЛОВ НОМИДАГИ ТОШКЕНТ АВИАЦИЯ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИДА ПАРТИЯГА ҚАБУЛ ҚИЛИШ ШУ КУН ТАЛАБЛАРИ ДАРАЖАСИДА ОЛИБ БОРИЛЯПТИ

КПСС Марказий Комитетининг «Партияга қабул қилиш ва партия сафларини мустаҳкамлаш борасида Тошкент область партия ташкилотининг ишидаги жиддий камчиликлар тўғрисида»ги қарори партия сафларини шакллантириш ва мустаҳкамлаш ишида йўл қўйилган хатоларни кўрсатиб берди. Натижада партия сафларини тўлдириш борасидаги саралаш ишларига ёндашув кўп жиҳатдан ўзгарди. Шаҳар партия ташкилоти ўз сафларидан мингдан ортиқ кишини чиқариб юборди. Уларнинг ҳаммаси коммунист деган юксак номга доғ туширган эдилар. Эндиликда партия сафларини мустаҳкамлаш кадрлар билан ишлаш программаси асосида олиб борилялти.

В. П. Чкалов номли Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси партия комитети ҳам бу борада ўзига хос тажриба тўплади. Хўш, бу тажриба нимадан иборат? Кимлар КПСС аъзоси бўлиши мумкин? Мухбиримиз худди шу хусусда бирлашма партия комитети секретари ўринбосари А. Ф. Ғанихонов билан суҳбатлашди.

— Абдуҳамид Фасхитдинович, коммунистлар сафини мустаҳкамлаш, партияга қабулни такомиллаштириш, уларни тарбиялаш учун қандай йўл тутиляпти?

— КПСС сафига номзодларни қабул қилиш учун партком бюросида мутлақо янги тартибни маъқулладик ва жорий этдик. Ана шу тартибга биноан цех партия ташкилотлари секретарлари ва бюро аъзолари бригадаларда суҳбатлар ўтказишади ва шунингдек, коллективимизда партия қарорларини ва сиёсатини амалга ошириш учун маъмурият ва партия комитети томонидан нималар қилинаётганлиги билан таништирилади. Бундай ўзаро суҳбатларда одатда партиясизлардан ким КПСС сиёсатини, унинг қарорларини ва қайта қуриш ишларини амалга оширишга нечоғлик ҳисса қўшаётганлиги, унинг коллективнинг норасмий вакили эмас-эканлиги маълум бўлади. Сўнгра бундай кишилар билан шахсан суҳбат бўлади. Суҳбат чоғида КПСС аъзолигига кандидатликка ўтиш истагини билдирса, очиқ партия йиғилишида уни партияга қабул қилиш резервига олиш учун муҳокама қилинади.

— Резервга қабул қилинган ўртоқ билан қандай иш олиб борилади?

— Энг аввало резервга қабул қилинган киши аниқ ёрдам олиши ва тарбияланиши, ўқиб ўрганиши, партия иши билан яқинроқ танишиб бориши учун партиявий стажи катта ва бой тажрибага эга бўлган фаол коммунистга бириктиб қўйилади. Масалан, плаз цехи ишчиси Виктор Беляевни КПСС аъзолигига кандидатликка қабул қилиш учун тайёрлашни масъулиятни ҳис этадиган, билимдон, виждонли инженер-конструктор Николай Петрович Сячинга топширдик. В. Беляевнинг аризасидаги ушбу сўзларга эътибор беринг-а: «Мени КПСС аъзолигига кандидатликка қабул қилишларингизни сўрайман. Негаки, революцион ўзгаришлар, демократия ва ошкоралик даврида яшар эканман, партия ишидан четда туролмайман. Қайта қуриш ишига ўзимнинг ҳиссамни қўшаман».

Бу сўзлар шунчаки ҳавойи сўзлар эмас. Бу сўзлар оддий совет гражданининг юракдан чиқаётган дил сўзлари.

— Бирлашмада шундай коллективлар — бригадалар бор эканки, уларда бирор бир коммунист йўқ. Бундай коллективларга партиявий таъсир қандай ўтказилиши мумкин?

— Партияга қабул ишларига тайёргарликни худди шундай коллективлардан бошлаяпмиз. Маълумки, бригадалар хўжалик ҳисобини ривожлантиришда асосий роль ўйнайди. Корхонани ўзини ўзи маблағ билан таъминлаш ва қоплашга ўтаётган бир пайтда бундай бригадаларда партиявий таъсирни ўтказиш ғоят муҳимдир. Ўтган йили ва шу йилнинг тўрт ойи мобайнида амалга оширган ишларимиз натижасида 118 кишини резервга тайёрладик. Шундан 52 киши ишчилар бўлиб, партком назоратида турибди.

— Бироқ резерв билан ишчи коллективларига партиявий таъсир ўтказиб бўлармикан?

— Тўғри, бу гапингизда жон бор. Резерв таҳлили шуни кўрсатдики, биринчидан, у цех партия ташкилотлари составининг табиий камайишини тўлдиролмайди. Иккинчидан, бир қатор ишчи коллективларига партиявий таъсир ўтказиш вазифасини ҳал этолмайди. Шунинг учун айни пайтда қаерда партиявий таъсир сусайган, қаерда партия сафларини ишчилар билан тўлдириш керак бўлган жойларга ҳар бир цех партия ташкилоти секретарига ёрдам тариқасида бирлашма партком аъзоларини ва партия ташкилотлари аъзоларини бириктириб қўймоқдамиз. Улар ишчилар билан суҳбатлашиб, уларнинг энг фаолларини аниқлайдилар, улар билан комплекс иш олиб борадилар.

Бундан ташқари улар КПСС аъзоси бўлмаган цех касаба союз комитетлари раислари, цех комсомол ташкилотлари секретарлари билан ҳам яқиндан мулоқот олиб боряптилар. Ҳозирда эса меҳнат коллективлари кенгашлари раислари ва аъзолари билан ҳам суҳбат ўтказиш белгиланмоқда.

— КПСС аъзолигига ўтиш учун тайёргарлик босқичида партия комиссияси аъзолари ҳам уларнинг фаолиятлари билан танишадиларми?

— Бўлмасам-чи? Дастлабки тайёргарлик босқичида партия комиссияси аъзолари уларнинг фаолиятлари билан тўғридан тўғри коллективнинг ўзида танишадилар. Улар номзод муҳокамасида ёки уни партияга қабул қилишда бевосита бюро ёки партия йиғилишида иштирок этадилар. Партия ташкилоти бюроси тавсия этилган номзодни батафсил ўрганиб чиққач, уни кандидатликдан КПСС аъзолигига қабул қилишни тавсия этса, партком секретари у билан шахсан суҳбатлашади ва шундан сўнг анкета берилади.

— Кандидатлик масъулиятини ошириш учун нималар қилиняпти?

— Бунинг учун ҳар бир кандидат ҳар ярим йилда партия йиғилишида ҳисобот беради. 1988 йилдан бошлаб бирлашма партком бюросида кандидатларнинг ҳисоботларини эшитиб бориш йўлга қўйилган. Ёш коммунист ўртоқларининг фикр ва мулоҳазаларидан, ўринли эътирозларидан ўзига тегишли хулоса чиқариб олади. Бундай ҳисоботлар нафақат кандидатлар учун, балки коммунистлар учун ҳам фойдалидир. Ўзлари улардан талаб қилиш билан бирга яна ҳам фаолликларини оширадилар.

— Коммунистлар сафини оширишда ва мустаҳкамлашда кўп нусхали газетадан қандай фойдаланиляпти?

— Маълумки, шаҳар партия комитети партия ташкилотлари билан ҳамкорликда кадрлар билан ишлаш программасини ишлаб чиққанди. Мазкур программани бажариш давомида софдил, ғайратли, ташаббускор, ўйлаб иш қиладиган, қайта қуриш ишига садоқатли ходимлар сусткашликка қарши фаол кураш бошлаганлар. Бу соғломлаштириш жараёни бизда ҳам қизғин давом этяпти. Бунда кўп нусхали «Ударник» газетамиз бизга кўпроқ ёрдам беряпти, ишимизнинг ошкоралиги таъминланяпти. Чунончи, газетамизда «Коммунистнинг соф қиёфаси», «Партия сафлари мустаҳкам бўлсин» рубрикалари очилган. Цех партия ташкилотларида эса партияга қабул қилишга бағишланган партия йиғилишлари тўғрисидаги эълонлар анча илгари кўзга кўринадиган жойларга осиб қўйилади. Йиғилишлар очиқ ҳолда демократия руҳида ўтади.

— Ёш коммунистларни ғоявий-ахлоқий ва сиёсий тарбиялашда ёш коммунистлар мактабининг роли беқиёсдир... Шундай эмасми?

— Тўғри, кандидатлик стажини ўтаётганлар бизда ҳам ёш коммунистлар мактабида ўқишади. ЁКМ ўтган йилнинг январь ойидан бошлаб поток усулида ишлаяпти. Бу уларга КПСС аъзолигига қабул қилинганларига қадар ўз сиёсий билимларини чуқурлаштириш имконини беради. Бу ерда ҳар ярим йилликда партком секретари кандидатлар ва ёш коммунистлар билан учрашади, уларни бирлашма коммунистларининг ишлари билан таништиради, уларнинг саволларига жавоб беради, корхона фаолиятини иқтисодий жиҳатдан қайта қуришда ёш коммунистларнинг олдига вазифалар қўяди.

— Кандидатлик стажини ўташ ва аъзоликка ўтиш бўйича кундалик дафтар жорий этилган экан. Бу нимаси билан характерли?

— КПСС аъзолигига кандидатларнинг сиёсий ва ишлаб чиқариш фаолиятларини активлаштириш, уларнинг ишини мувофиқлаштириш учун шундай кундаликлар жорий этганмиз. Тавсия берган коммунист ўз оталиғидаги кишининг социалистик мажбуриятларини, сиёсий ва иқтисодий ўқув бўйича шахсий планини, партиявий топшириқни, рағбатлантиришларни ёзиб борадилар ва назорат қиладилар. Кандидат бу ҳужжат билан партия йиғилишида ҳисобот беради ва партияга қабул қилиш чоғида ўзи билан олиб келади. Бу эса фақат номзоднинг ўзини эмас, тавсия берган кишини ва партия ташкилоти секретарини ҳам КПСС аъзолигига кандидатни тайёрлаш жараёнида интизомлиликка, уюшқоқликка чақиради.

Суҳбатни Т. ТОШЕВ олиб борди.

Суратда хиёл жилмайиб турган чеҳрали аёлни ўз ишининг ҳақиқий жонкуяри десак муболаға бўлмайди. Эмиля Садовникова «Промсвязь» тажриба заводида бригада бошлиғи бўлиб ишлайди. Шу билан бирга у ёшларга ўз мутахассисликларини мукаммал билишларида яқиндан ёрдам беради.

Э. Ғозиев ёшликдан негадир бўёқчилик касбини эгаллайман, деб ният қилиб юрарди. Ёшликда берган кўнгил унинг келгуси ҳаётида ҳам намоён бўлди. Ҳозирда Э. Ғозиев Тошкентдаги «Узбекхлопкомаш» ишлаб чиқариш бирлашмасида бўёқчилар участкасининг бригадири.

Т. Каримов ва Р. Шарипов фотолари.

Тўла хўжалик ҳисоби: муаммо ва ечимлар

Ғолибларни нима қийнаяпти?

Шундай бўладики, гоҳида кеча кўрган жойингизни эртага танимай қоласиз: қисқа муддат ичида муҳташам турар жойлар, болалар боғчаси ёки мактаб биноси қад кўтарганини кўрасиз. Қурилиш ишларини ташкил қилишнинг илғор усули — пудрат методини коллективларда жорий этиш орқали қувончли натижаларга эришиш мумкинлиги исботланяпти.

Пойтахтимиз қурилишларидаги 90 процентдан ортиқ бригада хўжалик ҳисоби усулида ишламоқда. 2-уйсозлик комбинати тўла коллектив пудратида, яъни хўжалик ҳисоби методида меҳнат қилиб, иш намунали ташкил этилгани туфайли 1988 йилги давлат планини муваффақиятли бажариб, Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида ғолиб деб топилди. КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи билан мукофотланиб, СССР Халқ Хўжалиги Ютуқлари Кўргазмасидаги Бутуниттифоқ Ҳурмат тахтасига ёзилди.

Шунингдек, меҳнатнинг янги усули «Ташгорстрой» бирлашмасининг яна бир коллективига ғолиблик байроғини тутқазди. Бу «Строймеханизация» тресты коллективи бўлиб, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи билан мукофотланди. Шунингдек, Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасидаги республика Ҳурмат тахтасига ёзилиб диплом ва пул мукофотини олишга сазовор бўлди. Бу ташкилотда ўтган йилгига қараганда 1 миллион 500 минг сўмлик кўп иш бажарилиб, 642 минг сўм соф фойда олинди.

Тезкор усулни қўллаб, сифатни комплекс бошқариш тартибида ишлаётган коллективларда пудратнинг узлуксиз методи яхши натижа бермоқда. Ўтган вақт мобайнида 1 ва 2-уйсозлик комбинатларида ҳар бир объектни монтаж қилиш муддати ўртача 19-20 кунга, кўп қаватли, йирик панелли уйларни тиклаш вақти эса 60 кунга камайтирилди. Бу комбинатларда янги усулни қўллаган бригадаларда ишлаб чиқариш ҳажми оддий усулда ишлаётган коллективларникига қараганда 9,7 процент ортиқ бўлаяпти. Яна шуни таъкидлаб ўтиш керакки, «Строймеханизация» тресты бўлинмалари ниҳоятда тарқоқ, улар турли жойларда меҳнат қилишади. Чунки 1, 4-механизация бошқармалари ер ишлари, яъни хандақ қазиш, текислаш каби бир қатор ишларни амалга оширса, 2 ва 54-механизациялашган бошқармалари монтаж ишлари, маданий-маиший биноларни бунёд этишда, баланд қаватли турар жой биноларини тиклашда кўтарма кранлар билан хизмат қилади. 3-механизациялашган бошқарма эса паст қаватли бинолар ва бошқа монтаж ишларини автокранлар билан бажаришга ёрдам беради. Хўш, шундай экан объектлардаги мавжуд техникалардан унумли фойдаланилаяптими?

— Афсуски, ундай эмас, ҳамма қурилиш бошқармалари ҳам унумли фойдаланаяпти деб бўлмайди, — деди «Строймеханизация» тресты бошқарувчиси Бахтиёр Мақсудхўжаев. — 2-уйсозлик комбинати кўтарма кранлардан фойдаланишни 144, 1-уйсозлик комбинати 139, 3-уйсозлик комбинати эса 102, ОБД—112 процентга бажараётган бўлса айрим ташкилотлар, жумладан, 4-қурилиш тресты 50, 153-қурилиш тресты 49, 12-тресты 50, 159-трест эса 83 процентга аранг бажаришмоқда. Яна шуни айтиб ўтиш керакки, мавжуд 25 турдаги кўтарма кранлардан фойдаланиш қонун-қоидалари бузилмоқда. Яъни, туриб қолиш ҳоллари одат тусига кириб қолди. Бу трестимиз план-топшириқлари бажарилмай қолаяпти деган гап эмас. Шартнома асосига кўра КБ—674 ва КБ—676 маркали кўтарма кранлар бир смена ишласа ойига 5 минг 600 сўм, агар икки смена ишласа 12 минг сўм, КБ—403 маркали кўтарма кранларга эса ойига 2 минг 600 сўмни ишласа ишламаса тўлашади. Лекин бундан кимга фойда? Мисол учун 9 қаватли, 108 квартирали турар жой биноси учун 800 минг сўм ажратилган бўлса, шундан 100 минг сўми кўтарма кранлар учун ажратилади.

Хўжалик ҳисоби бўйича ишлаётган қурувчилар объектларни техника ресурслари билан таъминлашда, капитал маблағ сарфини режалаштиришда бош пудратчи ва ёрдамчи пудратчи ташкилотларнинг ҳамкорлиги масаласида баъзи чалкашликлар борлигини айтмоқдалар. Уларнинг фикрича, бунинг оқибатида хўжалик ҳисоби бўйича ишлаётганлар ишида кўнгилдагидек унум бўлмаётир. Масалан, 12-трестга қарашли 50, 49-қурилиш бошқармаси 1988 йил IV кварталида Чорсу массивида 12 қаватли турар жой комплексларини фойдаланишга топшириши керак эди. Бироқ 1, 8, 9-темир бетон буюмлари заводи қурилиши материаллари билан бир маромда таъминлаб турмади. Шунингдек, Юнусобод массивининг Мирзааҳмедов кўчасида қад кўтараётган 12 қаватли 55 квартирали турар жой биносида ҳам аҳвол шу. 38 бинокор ва КБ—403 кўтарма крани бекор, ишсиз турибди. Сабаби керакли устунлар келтирилмаётир. Бино иккинчи қаватидан юқорига кўтарилмайди, чунки ҳозир кераксиз 7, 8-қаватлар учун темир-бетон панеллари келтирилмоқда. Шу сабабли прораб В. Ш. Урюпин бошлиқ 50-қурилиш бошқармаси бинокорлари бекор туриб қолмоқдалар. Материал билан таъминлашда сусткашлик қилинмоқда. Шу сабабли муддати чўзилиб бораётган объектлар сони кўпайиб бормоқда.

«Ташгорстрой» бошқармасига қарашли саноат корхоналари идорасининг темир-бетон буюмлари заводлари ва тажриба-механика заводи янги методда ишлаётган бригадалар билан шартномаларни бажармаётирлар. Таъминот муаммосини ҳисобга олмай коллектив пудрати методларига шошмашошарлик билан ўтказилган бошқармалар, трестлар ҳам йўқ эмас. Ҳозирги кунда бундай ташкилотлар янги усулларни фақат қоғоздагина амалга оширмоқдалар.

Бирор бригада ёки бошқарма йўқки, таъминотдаги узилиш ёки меҳнат фронти таъминланмагани учун бош пудратчидан сабабсиз ишламай турган механизация тармоқларидан жарима ундирган бўлса? Ҳаммаси бир гапни айтишади. Бир оиламиз, яъни ҳаммамиз «Ташгорстрой» бирлашмаси бўлинмаси бўлсак, қандай бирбиримизга жарима соламиз? Майли, бу ташкилотлар андиша қилиб турсин. Қурилиш индустриясида аҳвол қандай?

Ўн иккинчи беш йилликда 6 миллион 637 минг квадрат метр уй-жой қуриш планлаштирилган. Ана шу планни бажариш учун олдин бинокорлик материаллари ҳамда қурилиш индустрияси корхоналари қувватини оширишга эришиш, қурилиш тармоғи техник даражасини юксалтириш керак. Яъни 1-уйсозлик комбинатини 9 қаватли иморатлар панелини тайёрлашга ўтказиш, 9—16 қаватли монолит уйлар қуришни такомиллаштириш, 3-йирик панелли уйсозлик конбинатини тубдан реконструкция қилиш, янги темир-бетон буюмлари заводларини бунёд этиш демакдир.

Аҳамият беринг, гап уй-жой қуриш ҳақида эмас, улар учун бинокорлик материалларини керакли даражада етказиб бера оладиган объектлар яратиш ҳақида кетаяпти.

Дарҳақиқат, уйсозлик комбинатлари ўзларининг заводларига тегишли монтаж ишларини узвий боғлиқ равишда олиб боришмоқда. Шу сабабли қурилиш-монтаж ишлари муддатидан олдин бажарилишини қисман таъминлаяпти. Хўш, қолган ташкилотлар-чи?

Д. ОБЛАЕВ.

Фан ва техника янгиликлари

Уч сменада

⊙ ОДАМЛАРГИНА эмас, механизмлар ҳам даволанишга муҳтождир. Мутахассисларнинг хулосасига кўра, Чирчиқдаги «Электрохимпром» бирлашмасининг капролактам корхонасини капитал ремонт қилиш талаб этилади. Деярли бутун технология ва энергетика ускунасида контрол воситаларида катта ҳажмдаги ишларни бажариш керак бўлади.

Маҳаллий «Синтез» кооперативининг мутахассислари «Промтехмонтаж», «Химзашита», «Термоизоляция» трестлари ва бошқармаларининг ремонтчилари билан биргаликда шаҳардаги ускуналарни алмаштириш ва ремонт қилиш билан шуғулланмоқдалар. Барча ишлар уч сменада олиб борилмоқда.

Чирчиқ.
Тошкент области.

Цех заводга айланади

⊙ ШАҲАР яқинидаги Ленин номли колхоз консерва цехининг ходимлари маҳсулот ишлаб чиқара бошладилар. Мазкур цех хўжалик меҳнаткашларининг ташаббуси билан хўжалик усулида бунёд этилди. У йилига 20 номда бир ярим миллион шартли банка консерва ишлаб чиқариш қувватига эга.

Шу вақтгача бўш ётган омборлар колхоз бригадаси куч-ғайратлари билан ишлаб чиқариш корпусига айлантирилди, область агросаноат комитетининг мутахассислари эса зарур ускуналарни сотиб олиш ва уларни ўрнатишга ёрдам беришди.

Қурувчилар бинони қайта жиҳозлар эканлар, кўпгина уй бекалари ва маҳаллий, мактабларни битирган ёшлар колхоз йўлланмаси билан Андижон заводи филиали — Ленинск консерва заводида иш ўрганишди. Эндиликда М. Аҳмедова, С. Асқарова, М. Ойсоқова ва уларнинг дугоналари ишлаб чиқариш жараёнини бемалол бошқаришмоқда. Улар эртанги сабзавот ва мевалардан консерва маҳсулотлари тайёрлашмоқда.

— Баъзи кишилар бу ишнинг фойда беришига шубҳа билан қарашган эди, — дейди цех бошлиғи Рустамжон Деҳқонов. — Харидорлар топилмайди, деб ўйлашган эди. Шундай қилиб десангиз, яқинда Шимол-Воркута вакиллари бизнинг ҳузуримизда бўлишди. Улар шартномалар асосида хўжалигимизда қанча консерва бўлса, шунчасини етказиб беришни илтимос қилишди. Биз ўз маҳсулотларимиз ўрнига хўжалигимиз учун жуда зарур бўлган ёғоч-тахта оламиз. Ҳозир колхозимизда 14 мингдан кўпроқ киши яшайди. Ҳамма ҳам уй-жой билан таъминланган эмас.

Цех биринчи марта маҳсулотни қайта ишламоқда, хўжаликда эса қўшимча цехлар қуришни давом эттириш ҳамда бутун комплексни йил давомида маҳсулот ишлаб чиқарадиган катта заводга айлантиришни режалаштиришмоқда.

Экспедиция якунлари

⊙ «Экология—89» экспедицияси биринчи босқичнинг дастлабки якунларини чиқарди. Андижонда гидролиз заводининг иккита цехини, Тошкентда «Средазэлектроаппарат» бирлашмасининг гальваника цехини, Бухоро областида 13 та саноат ва қишлоқ хўжалик объектини ёпиб қўйгандан кейин атроф-муҳит анча мусаффо бўлиб қолди. Экспедицияда юзлаб кишилар ишламоқда. Улар ўз олдиларига республика дарёлари бўйлаб юриб ўтиш ва сув булғанишининг айбдорларини аниқлаш, қоидани бузувчиларга нисбатан шошилинч чоралар кўриш ва экологик вазиятнинг умумий манзарасини ифодалаб беришдан иборат олижаноб мақсадни қўйганлар.

(ЎзТАГ).

Куба пойтахти Гавананинг эски шаҳар қисми унинг қалби ва юраги ҳисобланади. Гаваналиклар ана шу ерда жойлашган нодир тарих ва маданият обидаларини авайлаб асрайдилар. Юзлаб малакали мутахассислар, таъмирловчилар уларни қайта тиклаш ишларини олиб боришмоқда. ЮНЕСКОнинг қарори билан Гавананинг эски шаҳар қисми жаҳон аҳамиятига молик тарихий-меъморчилик ёдгорлиги деб эълон қилинган.

СУРАТДА: эски Гавананинг энг хушманзара гўшаларидан бири — Кафедпал майдони.

О. Середа сурати, ТАСС фотохроникаси.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

⊙ БОНН. Бу ерда ГФР канцлери Гельмут Коль билан Боннга икки кунлик визит билан келган АҚШ президенти Жорж Буш ўртасида музокаралар бошланди.

Учрашувдан кейин бўлиб ўтган матбуот конференциясида айтилган фикрлардан шу нарса равшан бўлиб турибдики, учрашувда халқаро хавфсизлик ва қуролсизланишнинг долзарб масалалари муҳокама қилинди. Бу масалалар НАТО кенгашининг Брюсселда ўз ишини тамомлаган олий даражадаги махсус сессияси диққат марказида бўлди. Томонлар Европада тактик ядро қуроллари муаммоси соҳасида эришилган ўзаро келишувни ижобий баҳоладилар. Г. Колнинг айтишича, бунга «қийин мунозаралар натижасида» эришилди. Канцлер АҚШ президентининг оддий қурол-яроғларни қисқартириш юзасидан Брюсселда айтган таклифлари тўғрисида гапириб, бу таклифларни «олға томон қўйилган катта қадам» деб баҳолади. Ж. Бушнинг айтишича, бу таклифлар НАТО, АҚШ, уюшманинг барча аъзолари манфаатларига, шунингдек пировард натижада Совет Иттифоқининг манфаатларига ҳам мос келади.

⊙ ТУНИС. Бу ерда Америка — Фаластин мулоқоти доирасида Тунисдаги Фаластин Озодлик Ташкилотининг вакили Ҳаким Балавий билан АҚШнинг Тунисдаги элчиси Роберт Пеллетро ўртасида учрашув бўлиб ўтди. Маълумки, Фаластин Миллий Кенгашининг бултур ноябрь ойида Жазоирда бўлиб ўтган 19-фавқулодда сессиясида Фаластин Озодлик Ташкилоти амалий мувофиқлаштирилган позицияни эгаллаганлиги бундай мулоқот ўтказилишига имкон берди. ВАФА агентлигининг хабар беришича, мулоқотда қатнашаётган икки томоннинг кенгайтирилган мажлиси яқин кунларда ўтказилади.

⊙ ЛУАНДА. МПЛА — меҳнат партияси марказий комитетининг Луандада ўз ишини тамомлаган пленуми қатнашчилари АҚШ ва ЖАРдан Ангола Халқ Республикаси ички ишларига аралашувини тўхтатишни талаб қилдилар. Аввало, империализм кучлари ва улар гумашталарининг қўпорувчилик фаолияти, шунингдек молиявий ресурслар камаяётганлиги ҳамда ишлаб чиқариш пасайиб кетаётганлиги туфайли озиқ-овқат, электр энергия билан таъминлаш, соғлиқни сақлаш ва маориф соҳаларида мамлакатда қийинчиликлар сақланиб қолмоқда, дейилади пленум иши якунлари юзасидан тарқатилган ахборотда.

МПЛА — меҳнат партияси марказий комитети республикада эълон қилинган меҳр-шафқат ва миллий уйғунликка эришиш доирасида қабул қилинган тадбирларни маъқуллади. Марказий комитет ҳамон УНИТА гуруҳи сафларида бўлган ватандошларни ақл-идрок овозига қулоқ солишга ва ўз халқига қарши курашни тўхтатишга даъват этиб, АХР ҳукуматининг тинчлик режасини ҳам қабул қилди.

Пленум иштирокчилари партиянинг III съездига тайёргарликнинг асосий йўналишини тасдиқладилар ва ана шу воқеа арафасида Анголада партия, давлат ва жамият олдида турган энг муҳим муаммоларни кенг кўламда муҳокама қилишни авж олдиришга қарор қилдилар.

⊙ РИМ. Греция Европа давлатлари территориясидан ядро қуроли олиб чиқиб кетилишини талаб қилмоқда. Греция бош министри Андреас Папандреу Италияда чиқадиган «Панорама» журналининг мухбири билан суҳбатда ана шу ҳақда гапирди.

Ҳукумат бошлиғи Грециянинг қуролсизланиш йўлига содиқлигини айтди ва Шарқ билан Ғарб ўртасида яқинлашув йўлларини қидириб топишга даъват этди. А. Папандреу Греция билан Шарқий Европа мамлакатлари ўртасидаги муносабатлар тўғрисидаги саволга жавоб қайтариб, бу муносабатлар «дўстлик ва ҳамкорлик» тусида эканлигини ва қуролсизланиш жараёнини ривожлантиришга қаратилганлигини айтди.

Бош министр Греция — Совет муносабатларининг аҳволига юксак баҳо берди ва иккала мамлакат ўртасидаги муносабатлар СССРда М. С. Горбачев раҳбар бўлгандан бошлаб айниқса муттасил ривожланмоқда, деди.

Жонажон Ватан бўйлаб

⊙ МОГИЛЕВ

Могилев лифтсозлик заводи ишлаб чиқараётган янги кўтарма машиналар олдинги моделдаги лифтларнинг ўрнини эгаллайди. Бу машиналарнинг катта бир туркуми республиканинг янги қурилишларига юборилди. Хавфсизлиги оширилган янги лифтларга олдингисига нисбатан кўпроқ пассажирлар сиғади. Бундай транспортга хизмат қилиш, кейинчалик эса уни тузатиш анча осон.

⊙ ЦАЛЕНЖИХА

Грузиянинг кўпгина районларида чой баргини териш оммавий равишда бошланди. Цаленжиха агросаноат комбинатининг фабрикаси эса чойнинг яшил баргини қайта ишлашга киришди. Барг теришнинг янги қоидаси юқори нав хом ашё топширишдан чой етиштирувчиларнинг моддий манфаатдорлигини оширди. Чойзорлар корхона атрофларида жойлашган, бу эса янги узилган баргни дарҳол қайта ишлашга етказиб бериш имконини беради. Бу эса тайёр маҳсулот сифатини оширишга баракали таъсир қилади.

⊙ ПАНЖИКЕНТ

Тожикистоннинг қишлоқ хўжалик харитасида янги шолипоялар пайдо бўлди. Карл Маркс номли колхознинг ижарачилари Зарафшон тоғ дарёсининг қайир ерларига шоли экиб бўлдилар. Улар ана шу ботқоқ ерларни ўз кучлари билан ўзлаштирдилар, бу ерларни узоқ муддат ижарага олиш учун хўжалик билан шартнома имзоладилар. Қўшимча шолипоялар хўжаликка қимматли озиқ-овқат маҳсулоти етиштиришни минг тонна кўпайтириш имконини беради. Панжикент райони республиканинг энг катта шоликор райони ҳисобланади. Шолипояларни кенгайтириш — ижарани ривожлантиришнинг ҳамда агросаноатни экология жиҳатдан соф озиқ-овқат маҳсулотлари етиштиришга йўналтиришнинг натижасидир. Шоликорлар хўжалик усули билан ўзлаштирган массивлардан ташқари илгари тамаки етиштирган кўпгина участкалар дон экинлари экиш учун ажратилди.

⊙ НИЖНИЙ ТАГИЛ

Афғонистонда инвалид бўлиб қолган Нижний Тагиллик интернационалчи жангчиларга бир йўла 5 минг сўмдан пул қўйилган омонат дафтарчалари топширилди. Пулни банкка Нижний Тагил металлургия комбинатида бир ярим йилдан буён ишлаб турган «Жадаллаштириш» саноат кооперативи ўтказди. Кооператив металлургия ишлаб чиқаришининг шлакларини шартнома асосида қайта ишлаб катта фойда олмоқда.

⊙ ЧОРЖЎЙ

Туркманистоннинг Хўжамбас районидаги «Толимаржон» ихтисослаштирилган давлат наслчилик фермасидан марварид рангли қоракўл териси ортган карвон Чоржўй қоракўл заводига келди. Бу ерда ишлов берилгач, тайёр маҳсулотлар мамлакат мўйна корхоналари ва халқаро «Ким ошди» савдосига жўнатилади. Республика олимлари яратган Туркманистон қоракўлига, айниқса, кумуш, платина, марварид ва олмос рангли қоракўлларга талаб катта. Бу йил 500 мингдан ортиқ қоракўл терига ишлов бериш кўзда тутилган.

(ТАСС мухбирлари хабарларидан).

Оренбург области. Хўжалик ҳисобидаги «Сиҳат саломатлик» медицина амбулаторияси шаҳар аҳолисининг эътиборини қозонмоқда. Бу ерда руҳий-асаб ва психосоматик касалликларни даволайдилар, ичкиликбозлик, гиёҳвандлик, заҳарвандлик, кашандаликдан қутулишда ёрдам берадилар.

Игна санчиш, мануал рефлексотерапия, нуқтали массаж, аутотренинг ва гипноз даволашнинг асосий усуллари ҳисобланади. Бу хирург пичоғи ва дори-дармонлар ожиз бўлган беморларга енгиллик бағишламоқда.

Врачлар коллективи ўзини ўзи молиявий таъминлайди. Тўла даволаш курси 70 сўм туради. Шунга қарамай даволанмоқчи бўлганлар навбати икки йилга чўзилиб кетган.

СУРАТДА: бўлим мудири Нелли Николаевна Чугуйнинг қўлидан қанча-қанча одамлар шифо топган.

ТАСС фотохроникаси.

Саломатлик клуби

Газетхон илтимосига биноан

Қандли диабетга даво борми?

Қандли диабет оғир дард эканлиги ва ҳозирги пайтда кенг тарқалганлиги сир эмас. Дунё бўйича 50 миллиондан ортиқ киши шу дард билан хасталанган. Олимлар аср охирида бу рақам 100 миллионга етишини, юрак ва рак хасталикларидан ўтиб, «биринчи» ўринга чиқиши мумкинлигини тахмин қилишмоқда. Яна хавфли томони шундаки, қандли диабет билан болалар ҳам кўпроқ касалланишмоқда. Қандли диабетни келтириб чиқарадиган сабаблар, унинг олдини олиш ва замонавий даволаш методлари ҳақида мухбиримиз Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлиги Эндокринология илмий-тадқиқот институтининг директори, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги, Ленин мукофоти лауреати, медицина фанлари доктори, профессор Ёлқин Холматович ТЎРАҚУЛОВ билан суҳбатлашди.

● Ҳурматли редакция! Касалликнинг оғир-енгили бўлмайди, лекин баъзи хасталиклар кенг тарқалиб, кўпларни меҳнатга яроқсиз қилиб қўяди. Шундай хасталиклардан бири — қандли диабет ҳақида тўлароқ маълумот берилса мен каби беморларга фойдали бўлур эди, деб шу хатни ёздим.

Комил МУҲАМЕДОВ,
Улуғ Ватан уруши ва меҳнат ветерани.

— Ёлқин Холматович, қандли диабет ўзи қандай дард?

— Халқ ўртасида: «Менда диабет бор» деган гапни тез-тез учратиб турамиз. Дарҳақиқат, бу касаллик кейинги пайтда кенг тарқалиб боряпти. Биргина республикамизда ҳозир 60 мингдан зиёд киши шу дардга чалинган, у ҳар йили яна 7 — 8 фоиздан кўпайиб бормоқда. Қандли диабет оғир, давоси қийин хасталик ҳисобланади. Бу дардга чалинган беморнинг аъзоларида умумий модда алмашинуви, айниқса углеводлар алмашинувининг бузилиши натижасида хаста пешобида қанд (илмий медицинада глюкоза) пайдо бўлади.

— Бу хасталик илгари ҳам маълум бўлганми?

— Ҳа, қандли диабет қадим замонлардан маълум бўлган. У узоқ вақтлар сирли, ҳаёт учун хавфли ҳисобланиб, унга бедаво хасталик деб қаралиб, беморнинг тузалиб кетишига умид бўлмаган.

— Касалликнинг белги-аломатлари қандай кечган?

— Асримиз бошида қандли диабет билан оғриган беморнинг аҳволи тўхтовсиз оғирлаша бориб у бир неча ойлар ичида нобуд бўлар, шифокорлар даво қилишдан ожиз эдилар. Касалликнинг белгилари ғоят қувватсизлик, қониқтириб бўлмас даражадаги ташналик, жуда кўп пешоб ажратишда кузатилган. Хасталик охирида бемор озиб-тўзиб, териси қуруқшаб-қовжираб, атрофдагиларга бефарқ ва ўзи ҳушсиз ҳолга келарди. Охирида беморнинг нафас олиши қийинлашар, оғзидан ачиган олма ҳидини эслатадиган ацетон ҳиди сезилган, сўнг хаста чуқур беҳушликка тушиб, ҳаётдан кўз юмган. Бундан ярим асрлар аввал ҳам бемор аҳволи шундай кечган бўлса, ҳозирда медицина ютуғи туфайли кишилар бу оғир дарддан деярли кўпчилиги соғайиб, иш қобилиятини тиклаяпти, фаол ҳаёт кечираяпти.

— Қандли диабетни даволашда энг муҳим кашфиёт нима эди?

— Бемор пешобида қанд моддаси пайдо бўлиши касалликнинг асосий белгиси эканлиги XVII асрда аниқланган эсада, унинг сирлари узоқ давргача очилмай келди. 1921 йили канадалик олимлардан Фредерик Бантинг ва Чарлз Бест ошқозон ости бези ҳужайраларидан инсулин деб аталган моддани ажратиб олишди. Бу кашфиёт қандли диабет касаллигини билишда ва оғир кўринишга дучор бўлган беморлар ҳаётини сақлаб қолишда имкониятлар туғдирди.

— Инсулин инсон аъзон-танида қандай аҳамиятга эга бўлади?

— Инсулин углевод, ёғ ва оқсил моддалари алмашинувини ростлаб турадиган гармон. Агар бу модда ошқозон ости безида етарли миқдорда ишлаб чиқарилмаса, қонда унинг концентрацияси камайиб кетиб, ҳужайраларда моддалар алмашинуви чуқур бузилади. Биринчи навбатда углеводлар — глюкозанинг ҳужайрада оксидланиши камайиб, унинг қонддаги миқдори ортади ва пешоб билан ажралиб туради, ёғ моддалар тўла парчаланмайди. Оқсил моддалар танага тўлалигича сингмайди, оқибатда бемор озиб, иштаҳаси «зўрайиб» кетади, кўп овқат ейди-ю, гўё ичи «яланиб», ҳеч тўйммайди.

— Беморларни даволашда инсулин қўллаш тўлиқ наф берадими?

— Бу борада шуни айтиш керакки, қандли диабетни даволашда шифокорлар инсулинга катта умид боғлашган эди. У бемор аҳволини яхшилаб, узоқ умр кечиришига имкон яратди. Лекин ҳар яхши нарсанинг бир зиёни ҳам бор деганларидек, инсулиннинг қўлланиши бир қатор муаммоларни ҳам келтириб чиқарди. Жумладан, уни ҳадеб қабул қилавериш қон-томир системасида, буйракда, кўз хиралашишида, оёқ томирлари шикастланиши оқибатида қора сон келиб чиқишида ёмон асорат кўрсатди. Ҳозирги шароитда бемор қонидаги қанд миқдорини меъёрида сақлаб туриш асосий омил ҳисобланади, шунда модда алмашувининг бошқа турларидаги ўзгаришлар ҳам аста-секин йўқолади. Инсулин ҳали ҳам қандли диабетни даволашда врач қўлидаги энг қудратли қуролдир. Лекин инсулин билан даволанмайдиган диабетнинг иккинчи типи ҳам маълум. Бу касалларни даволашда кенг миқёсда қанд миқдорини пасайтирувчи дорилар қўлланади. Уларнинг хиллари ҳам кўп.

— Шу маънода бемор аҳволини яхшилайдиган қандай чора-тадбирлар бор?

— Ҳозирда хаста аҳволини яхшилаш мақсадида, қанд миқдорини нормал ҳолда сақлаш учун баъзи техникавчй асбоблар ҳам яратилган. Бу бемор ёнда олиб юрадиган митти инсулин дозатори бўлиб, у олдиндан аниқланган қондаги қанд миқдорига қараб маълум программа асосида узоқ муддат давомида инсулин юбориб туришга имкон беради. Яқинда Ватанимизда ишлаб чиқарилган, ёнда олиб юриладиган дори (инсулин) дозатори институтимизда клиник синовдан муваффақиятли ўтди.

— Қандли диабет қандай кўринишларда учрайди?

— Кейинги йилларда бу хасталик икки кўринишда учраяпти. Биринчи кўриниши инсулинга боғлиқ диабет бўлиб, бу кўпроқ юқумли касалликлардан сўнг болалар ва ўсмирларда кузатилмоқда. Бунда бемор озиб-тўзиб кетади. Қондаги қанд гоҳ кўтарилиб, гоҳ пасайиб туради. Бу тур диабетда бемор ҳамиша инсулин қабул қилишга мажбур бўлади. Иккинчи турида эса, ошқозон ости бези инсулин ишлаб чиқариш қобилиятини сақлайди ва қонда у меъёрда ёки хиёл кўпроқ бўлади, организм тўқималарининг инсулинга нисбатан сезгирлиги кескин пасайиб кетади, бунинг сабаби — семизлик! Касалликнинг бу тури анча яширин бўлиб, қонда қанд моддаси ошгани тасодифан аниқланади. Бемор тинкаси қуриб, тез чарчашдан нолийди. Кўпинча тери остида йирингли яралар пайдо бўлиб, милк яллиғланади, тишлар тушиб кетади. Қонда қанд миқдори кўп бўлса ҳам, ацетон ортиб кетади, лекин пешобда кам учрайди. Бундай беморлар инсулин олмаса ҳам бўлади, уларга парҳез, жисмоний ҳаракат ва қанд миқдорини туширадиган дорилар яхши ёрдам беради.

— Бу хасталик наслдан-наслга ўтадими?

— Йўқ, у тўғридан-тўғри ўтмайди. Бу хасталикка мойиллик эса, кейинги авлодга ўтиши ҳам мумкинлигини кўрсатди. Масалан, болалар салбий таъсирлар — кам-ҳаракатлилик, овқат ва ширинликни кўп ейиш, тез-тез асабийлашиш, қаттиқ қўрқиш, юқумли касалликларга бот-бот чалиниш кабилардан эҳтиёт қилинмаса, қандли диабетга мойил бўлади ва касалланади.

— Семиз кишилар қандли диабетга мойил бўлишади, деган гап тўғрими?

— Тўғри. Одатда семизлик ҳам наслий мойилликка киради. Бу «касаллик»нинг олдини олиш учун меъёрда овқатланиш, жисмоний меҳнат, спорт билан шуғулланиш керак. Ана шундай омиллар натижасида (бу кўп йиллик тажрибаларда аниқланган) семиз бемор озиб, вазни меъёрга тушгач қандли диабетдан халос бўлиши мумкин.

— Қандли диабетни даволашда қандай янги тадқиқотлар олиб бориляпти ва қандай усуллар қўлланмоқда?

— Ошқозон ости безини, айниқса унинг инсулинни ишлаб чиқарадиган бета-ҳужайраларини бемор организмига кўчириб ўтказиш синаб кўрилмоқда. Организмни инсулин билан таъминлашнинг мақбул йўллари, инсулиннинг сифатини яхшилаш методлари синаляпти. Одам инсулинини олишнинг жуда яхши самарали методи эса ишлаб чиқилди. Ўлка медицина институти эндиликда эндокринология соҳасида кенг ва атрофлича тадқиқотлар олиб бориш учун эндокринология илмий текшириш институтига айлантирилди, янги лабораториялар билан таъмин этилди. Ўтган ойда Тошкентда иш олиб борган эндокринологларнинг III Бутуниттифоқ съездида Иттифоқимиз ва бир неча мамлакатларнинг шифокор олимлари билан эндокринология соҳасидаги кўп масалалар ва муаммолар ҳақида фикрлашиб олинди.

— Қандли диабетнинг олдини олишда асосан нималарга эътибор бериш керак?

— Саломатлик қадрини билган ҳар бир киши юқорида айтилган фикрларни мулоҳаза қилиб, турмуш тарзини, овқатланишни тўғри ташкил этиши, жисмоний меҳнат ва спорт билан шуғулланиши, организмни мунтазам чиниқтириши, семизликнинг олдини олиши, ўзида бетоблик аломатини сезиши билан шифокорга тезда мурожаат қилиши керак. Ана шунда у бардам, соғлом ва сермазмун ҳаёт кечиради.

Суҳбатни
Тўлқин РАСУЛЕВ олиб борди.

Яшил дорихона

Хосиятли гиёҳлар

Она табиатда қанча ранг бўлса, шу қадар кўп гиёҳлар ҳам борки, улар агар тилга кирса: «Мен мана бу дардга, мен ана у дардга даво бўламан» дер эди. Гиёҳлар сўзламаса ҳам инсон ақл-заковати билан ҳар бир ўсимликнинг қандай дардга даво бўлишини ҳаёт тажрибасида аниқлаган.

Маълумки, овқат ҳазм қилиш системаси органлари касалликлари сурункалилиги ва қайталаб туриши билан характерланади. Бу хасталиклар турли-туман бўлиб, уларга ўткир ва сурункали гастритлар, колитлар, энтероколитлар, ярали колит, атония, бавосил, қабзият, ичкетар, метеоризм (қорин шишиши), спазмлар, энтерит, ошқозон ва ичак яраси, ошқозон ва ичакнинг яллиғланиш касалликлари ва бошқалар киради. Бу касалликларни даволашда қўлланиладиган синтетик дори-дармонлар шубҳасиз, кучли терапевтик эффектга эга, лекин уларнинг кўпчилигига бемор организми учун зарарли бўлган қўшимча таъсирлар хосдир. Шифобахш ўсимликлар организмга комплекс таъсир кўрсатиб, асосий касалликнинг ўзинигина эмас, балки у билан бирга кечадиган қўшимча касалликларни ҳам даволаш имконини беради.

Шифобахш ўсимликларнинг овқат ҳазм қилиш органлари хасталикларини даволашда қўлланилиши уларнинг яллиғланишга қарши, ўраб олувчи, сурги, буриштирувчи, оғриқ қолдирувчи, ўт ҳайдовчи, спазмолитик, тинчлантирувчи, витамин, минерал моддалар, микроэлементлар билан таъминловчи, ел ҳайдовчи, қон тўхтатувчи, ошқозон ва ичак секрециясини кучайтирувчи ёки сусайтирувчи, иштаҳани нормаллаштирувчи, тўқималар тикланишини тезлатувчи ва шу каби даволовчи таъсирларга эга эканлигига асосланган.

Шуни ҳам айтиш керакки, гиёҳлар синтетик дорилардан фарқли ўлароқ, ичак нормал микрофлорасининг сақланишини таъминлайди, демак дисбактериозга йўл қўймайди.

Меъда-ичак йўли (овқат ҳазм қилиш органлари) касалликларида қуйидаги шифобахш ўсимликлар қўлланилади: игир илдизи, маккаи сано, алоэ, гулхайри илдизи, арпабодиён уруғи, зирк меваси, оқ қайин, (берёзка ғуддаси), будра ўти, қора маржондарахт гули, валериана илдизи, чумчуққўз ўти, шафтоли баргли таран ўти, қора андиз илдизи, қашқар беда ўти, эман (дуб) пўстлоғи, тоғрайҳон ўти, далачой ўти, тирноқгул, гули, бодрезак (калина) меваси, карам барги, пашмак ўти, йўнғичка ўти, газанда ўт барги, кўкўт илдизи, тоғтумурт пўстлоғи, укроп меваси, қирқбўғин ўти, сачратқи, тоғжамбил ўти, оқ қайин замбуруғи, шумурт меваси, черника меваси, саримсоқ пиёз, маврак барги, наъматак меваси, отқулоқ илдизи, эвкалипт барги ва бошқалардир.

Мазкур ўсимликлар маҳсулотларидан дамлама тайёрлаш учун кечқурун маҳсулотнинг икки ош қошиғи ярим литрли термосга солиниб, устига ярим литр қайнаб турган сув қуйилади. Кечаси билан дамлаб қўйилади. Эртаси куни дамламани учга бўлиб овқатдан ярим соат олдин истеъмол қилинади. Дамламани термосда бир суткадан кўп сақлаш мумкин эмас. (Аччиқ эрман ўтидан бир ош қошиқ олинади).

Овқат ҳазм қилиш органлари хасталикларини даволашда шифобахш ўсимликлар, кимёвий дори воситалари, физиотерапия методлари билан бир қаторда, овқатланиш тартиби ва парҳезга қатъий амал қилиш ҳам муҳим омил ҳисобланади.

Ҳар қандай хасталикда бўлганидек, овқат ҳазм қилиш органлари касалликларини даволаш ҳам бир мунча мураккаб ва масъулиятлидир. Бунда бемор организмининг ўзига хос хусусиятлари; қўшимча касалликлар, меъда ширасининг муҳити, беморнинг у ёки бу ўсимликка нисбатан аллергик реакцияси, ёши, жинси каби кўплаб омилларини ҳисобга олиш керак. Шунинг учун овқат ҳазм қилиш органлари касалликларини шифобахш ўсимликлар ёрдамида даволаш врач тавсияси ва назорати билан олиб борилади.

Шотурсун УСМОНОВ,
Файзулла ХЎЖАЕВ,
Ўзбекистон ССР «Фармация» ишлаб чиқариш бирлашмаси ходимлари.

Номсиз қурбонлар йўқ

Шошилинч суд, адолатсиз ҳукм

Ўттизинчи йиллар... жаҳонда биринчи Советлар мамлакати янги жамият қураётган, дадил режаларини амалга ошираётган йиллар. Етарли даражада таъминланмаган, кўнгилдагидек йўналтирилмаган бу режаларнинг рўёбга чиқиши анча мушкул борарди. Мамлакатни индустриялаш, айниқса коллективлаштириш кишиларнинг ишончини оқламади.

Ҳозир маълум бўлишича, зафарлардан кўра ўпирилишлар анча кўп бўлган экан. Лекин «башар қуёши» ҳам, у тузган жангари, содиқ давлат ҳокимияти ҳам муваффақиятсизликлар учун бутун масъулиятни ўз гарданига олишни хоҳламас, бинобарин ҳокимиятдан воз кечишни истамасди. Шу сабабли меҳнаткаш халқнинг тўда-тўда «халқ душманлари» пайдо бўлди. Улар гўёки доҳийнинг халқлар фаровонлигига қаратилган буюк режаларини амалга оширишда ичкаридан халақит беришаётган эмиш.

Хушвақт Менгишев, 1894 йилда туғилган, ўзбек, саводсиз;

Пирим Жўраев, 1893 йилда туғилган, ўзбек, чаласавод. Ҳар иккови ҳам Яккабоғ районидаги Чубон қишлоғидан;

Авлиёқул Жўраев, 1889 йилда туғилган, ўзбек, саводсиз. Шу райондаги Қайрағоч қишлоғида туғилган ва ўша ерда яшаган;

Дўст Исмоилов 1885 йилда туғилган, ўзбек, саводсиз. Самарқанд областининг Тулла қишлоғида туғилган ва ўша ерда яшаган.

Уларнинг барча авлод-аждодлари деҳқончилик қилган, деҳқончилик билан шуғулланиб, бошқа ҳеч нарса ҳақида ўйлашмаган. Бу кишиларнинг душманлик руҳида қилган ҳаракат сифатида баҳоланувчи бирон-бир ножўя иш содир этганликлари аниқланмаган. Шунга қарамай, Ўрта Осиёдаги бирлашган давлат сиёсий бошқармаси ҳузуридаги «Учлик» қарори билан улар 1931 йилнинг 1 мартида колхоз тузуми душманлари сифатида қораланиб ҳукм қилинган.

Худди шу йили мазкур «Учлик» қонунга асосланмаган ҳолда суддан ташқари ҳолатда қуйидагиларни репрессия қилди:

Маматқул Хидиков (айблов хулосасига кўра — Хидиров), 49 ёшда, ўзбек. Деҳқон, саводсиз. Сариосиё район, Узун қишлоқ Советидаги Чинор қишлоғида туғилган ва ўша ерда яшаган;

Садриддин Шарипов, 33 ёшда, ўзбек, Бухоро область, Бауман район, Қайрағоч қишлоқ Советидаги Арабхона қишлоғида туғилган. Деҳқон, чаласавод. Қамалиши олдидан Ғиждувон районидаги Сариосиё қишлоғида яшаб, ишлаган;

Турсун Бойқувватов, 1879 йилда туғилган, ўзбек. Жарқўрғон районидаги Бўйрабоп қишлоғида туғилган ва яшаган. Саводсиз. Қамалгунига қадар имомлик қилган.

Ишчи ва деҳқонлар давлатида деҳқонларни ҳам, меҳнаткашларнинг бошқа гуруҳларини ҳам даҳшатли репрессиядан ҳимоя қиладиган бирорта тўсиқ йўқ эди. Бинобарин, меҳнаткашлар қаторига расман қўшилмаган бошқа шахсларни ҳимоя қилиш ундан ҳам қийин эди: намозхонлар, руҳонийлар — ўша вақт тили билан айтганда — текинхўрлар, бегона мафкура «халқ учун афюн» билан чайқовчилик қилувчи кишилар мамлакат ичкарисида «аксилинқилобчиларни» фош этишга қаратилган Сталин — Берия жазоловчи тўдасининг режаларини муваффақиятли бажариш учун ажойиб далил сифатида хизмат қиларди.

Мирза Тошев, 1883 йилда туғилган, ўзбек, Самарқанд область Иштихон районида туғилган ва ўша ерда яшаган. Қандай иш билан шуғуллангани номаълум, саводсиз. Диний маълумотга эга;

Қурбон Исмоилов, 1889 йилда туғилган, ўзбек, Самарқанд область, Иштихон районида туғилган ва ўша ерда яшаган. Диний маълумотга эга.

Қораловчи ҳужжат якунида «Гарчи диний маълумотга эга бўлса ҳам «саводсиз» деб ёзилган. Эҳтимол, уларнинг бутун айби мана шундадир, ёки намоз ўқиётганларида «халқлар отаси»га эмас, балки оллоҳга сиғинганидадир? Ҳар ҳолда, республика прокурори норозилиги асосида Самарқанд область судининг жиноий ишлар судлов коллегиясининг 1952 йил 9 октябрдаги ҳукмини бекор қилган Ўзбекистон ССР Олий суди уларнинг хатти-ҳаракатларида ҳеч қандай жиноий иш йўқлигини аниқлади.

Қолаверса, ўша йиллардаги суд ва суддан ташқари маҳкамалар сиёсий ҳушёрлик кўрсатиб, аҳоли барча гуруҳлари ва табақалари вакиллари билан пачакилашиб ўтиришмас, «ишончни йўқотган» ва қораланган кишиларнинг ҳаракатларида жиноят йўқлигини аниқлаш учун жон куйдиришмас, улар айбини исботлашга уринишмас эди.

Шайдулла Сайфуллинович Фаткуллин, 1903 йилда Тошкент шаҳрида туғилган, миллати татар. Партиясиз, бошланғич маълумотга эга. Қамалгунига қадар Янгийўл шаҳридаги Самарқанд кўчасининг 9-уйида яшаган.

Унинг жиноий иш материалларида нима иш билан шуғулланганлиги ҳақида маълумот йўқ, шунингдек қандай жиноят қилганлиги учун айблангалиги асослаб берилган эмас. Шунга қарамай, Тошкент область суди 1939 йилнинг апрелида уни социал хавфли шахс сифатида қоралаб, озодликдан маҳрум этишга ҳукм қилди ва қамоқ лагерига юборди.

Камол Ёқубов, 1886 йилда туғилган, ўзбек, асли Қўнғирот районидан. Партиясиз. Хўжайли район сув хўжалиги идорасида участка техниги бўлиб ишлаган.

Қорақалпоғистон АССР Олий судининг жиноий ишлар судлов коллегияси 1940 йилнинг 22 февралида чиқарган ҳукмида у илгари машъум 58-модданинг 10-банди асосида судланганлиги қайд этилган. Лекин шунга қарамай, ўзини ўнглаб олмаган, тузалиш йўлига ўтмаган. Шу сабабли қаттиқ жазо олиши керак, дейилган. Ўзбекистон ССР Олий судининг уни оқлаш тўғрисидаги қарорида эса, биринчи ҳолда ҳам, иккинчи ҳолда ҳам жазолаш учун умуман ҳеч қандай асос бўлмаган, чунки ҳеч қандай жиноят содир этилмаган.

Қўлдош Чориев, 1881 йилда туғилган, ўзбек. Шеробод районидаги Тонги қишлоғидан. Колхозчи, партиясиз, саводли. Сурхондарё областидаги Сталин номли колхозда яшаган ва ишлаган;

Григорий Васильевич Птицин, 1902 йилда туғилган, рус. Чкалов область Тоцкое районидаги Павлово-Антоновка қишлоғидан. Қамалгунига қадар Термиз шаҳар, Крепостная кўчаси, 27-уйда яшаган.

Улар аксилинқилобий тарғибот олиб боришда айбланиб қамалишган. Бири 1944 йилнинг февралида, иккинчиси 1952 йилнинг августида ҳибсга олинган. Ҳар икки ҳолда Сурхондарё область суди шоша-пиша ғайриқонуний равишда айбловчи ҳукм чиқарган.

Иван Михайлович Ефремов, 1909 йилда туғилган, рус. Саратов губернасининг Бабаенка қишлоғидан. Ўрта маълумотли, ВКП (б) аъзоси, Тошкент шаҳрида яшаган, 3-ўрта мактабда директор бўлиб ишлаган;

Павел Николаевич Черский, 1889 йилда туғилган, белорус, Белоруссиянинг Хотлени қишлоғидан. Партиясиз, тугалланмаган олий маълумотли. Тошкентдаги ўша — 3-ўрта мактабда ўқитувчи бўлиб ишлаган.

Аксилинқилобий тарғибот юритишда айбланганлар ва Ўзбекистон ССР Олий суди махсус коллегиясининг 1937 йил 1 октябрдаги ҳукми билан қораланганлар. 1940 йилнинг февралида Самарқанд область суди Шерали Бегижоновга (1914 йилда туғилган, ўзбек, Қўқон районидаги Чамашбек қишлоғидан) партиясиз, саводли. Қамалиши олдидан Самарқанд областида мактаб мудири бўлиб ишлаган унга ҳам шундай айб қўйиб, устидан ҳукм чиқарган.

Уларга қўйилган барча айблар бутунлай олиб ташланди, бу ишлар юзасидан илгари чиқарилган суд ҳукмлари республика Олий суди қарори билан бекор қилинди, ишларнинг ўзи эса жиноят таркиби йўқлиги сабабли тўхтатилди.

...«Кимки, ўтмишини зўр бериб яширса, келажак билан муроса қила олмайди». Улуғ совет шоири ва граждани Александр Твардовский ўзининг «Хотира ҳуқуқи» достонида шундай деб ёзган эди. Ўтмишдаги кимсалар ҳамма нарсалар тезроқ ва умуман унутиб юборилишини жуда-жуда хоҳлашарди. Улар бундай рўйхатлар газеталарда босилмаслигини исташарди. Лекин адолат, ҳақиқат бундай номлар унутилишига йўл қўймайди. Порлоқ истиқболимиз бунга йўл қўймайди. Ҳеч кимни унутиш мумкин эмас.

А. БАРАНОВ,
ЎзТАГ мухбири.

Хандалар

ТИРИЛГАН ЎЛИК

— Мана сиз, — дея гап бошлади муҳокамада режиссёр актрисага мурожаат қилиб. — Жуда чиройли ўлдингиз, бутун зал таъсирланиб, ларзага тушиб ўтирганди. Ҳеч тушунолмайман, нега ўрнингиздан туриб кетдингиз, ундан ташқари бақириб юборганингиз нимаси?

— Менда айб йўқ, агар қўлимни босиб олишмаганда, парда беркилгач ҳам ўлиб ётаверардим.

АФСОНА

— Менинг эрим ичмайдилар, чекмайдилар, уйга вақтида келадилар, маошини маслаҳатлашмасдан бир тийинини ҳам ишлатмайдилар, — деди келин дугонасига.

— Афсоналар ҳам ҳаётдан олинади, деганлари рост экан-да, — деди дугонаси ишонқирамай.

СОЧ

— Биринчи куни сочимни иккита қилиб ўриб олгандим, «Сизга унчалик ярашмас экан» дедилар. Эртасига турмаклаб олдим. Яна ёқмади. Кейин кестириб ташладим, — деди янги турмуш қурган келин қўшни келинга.

— Кўриб нима дедилар, ҳар қалай ёқибдими?

— Билолмадим, гапирмадилар, юракларини чангаллаб креслога ўтириб қолдилар.

ФАНТАСТИКА

— Кеча дадамиз кинога олиб бордилар, — дея мақтанди келин.

— Вой, қанақа кино экан? — қизиқиб сўрашди ёнидагилар.

— «Оилада эркак устун бўлиши керак» деган.

— Ҳмм, фантастик фильм экан-да.

Салоҳиддин
СИРОЖИДДИНОВ.

АСК (Ростов-Дон)

⊙ Бугун футбол бўйича мамлакат биринчилигининг 1- лига коллективлари ўртасида навбатдаги тур ўйинлари ўтказилади. «Пахтакор» ўз майдонида Ростов-Доннинг АСК командасини қабул қилади.

Ҳамшаҳарларимизнинг бу галги рақиби—ростовлик чарм тўп усталари совет футболида ўзига хос ўрин тутади. АСК анъаналарга бой ва мамлакатимиз футболига кўплаб талантли, моҳир футболчиларни етиштириб берган обрўли командалардан бири ҳисобланади.

Армиячилар клуби дастлаб 1938 йили Шимолий Кавказ ҳарбий округи оталиғида ташкил қилинган. У ўзининг ҳозирги номи билан турнирларда 1960 йилдан бери иштирок этиб келмоқда.

1957 йилги мавсумда Ростов чемпиони бўлган армиячилар мамлакат биринчилигининг «Б» классида қатнашиш ҳуқуқини қўлга киритишади. Бир зонада «Нефтяник» (Боку), «Динамо» (Ереван), «Кубань» (Краснодар), «Локомотив» (Кутаиси) каби кучли коллективлар бўлишига қарамай команда дастлабки мавсумда биринчи ўринни эгаллайди. Зоналараро ғолибларнинг финал турнирида эса бирор марта мағлубиятга учрамасдан, олий лигага ягона йўлланманинг соҳиби бўлади. Қизиғи шундаки, команда ҳали ёш ва тажрибасиз бўлишига қарамай олий лигада биринчи йилиёқ фахрли 4-ўринни эгаллайди. Кейинги мавсумда ҳам худди шу натижа қайд этилади. Бу шубҳасиз, ростовлик футболчиларнинг катта ютуғи эди.

АСК командаси олий лигада ҳаммаси бўлиб 21 мавсумда иштирок этган, 680 та ўйин ўтказган. Шуларнинг 218 тасида ғалаба, 194 тасида дуранг ва 268 ўйинда мағлубиятга учраган. Тўплар нисбати: 843—911. Ростовлик футболчилар олий лигадаги энг йирик ғалабага 1964 йилда, «Торпедо» (Кутаиси) билан ўтказилган ўйинда 7:0 ҳисобида эришганлар. 1966 йилги мавсумда команда 2-ўринни эгаллаб, мамлакат биринчилигининг кумуш медалини қўлга киритади. Ростовликлар 1981 йили 1-лигада ўйнаётган бўлишига қарамай, СССР Кубогининг соҳиби бўлди. 1969 ва 1971 йилги мавсумларда эса ушбу биллур совриннинг финал ўйинларида қатнашишди.

«Пахтакор» билан олий лигада жами 32 ўйин ўтказилган бўлиб, ҳозирча тўла устунлик рақибимиз томонида: 15 ғалаба, 9 дуранг, 8 мағлубият. Тўплар нисбати: 55—44.

Ростовлик фуболчилар 1-лигада бу йил ўнинчи мавсумни ўтказмоқдалар. Шу даврда 377 ўйинда иштирок этиб, 156 ғалаба, 97 дуранг ва 124 марта мағлубият аламини тортишган. Тўплар нисбати: 513—440. Бу лигада «Пахтакор»нинг АСКдан устунлиги тўла ва шубҳасиз: 10 та ўйинда 4 ғалаба, 5 дуранг ва 1 мағлубият. Тўплар нисбати: 15—7.

Ҳозирги кунда командага унинг собиқ капитани, спорт мастери Павел Гусев раҳбарлик қилмоқда. Коллективнинг бу йилги состави ҳақида гап борганда собиқ «Спартак»чи, мамлакат чемпиони Альмир Қаюмов ва СССР терма командасининг собиқ ўйинчиси, спорт мастери Аркадий Воробьевларни алоҳида таъкидлаш лозим. Улар коллективнинг етакчи ўйинчиларидир.

Д. ИСРОИЛОВ.

Баҳслар авжга чиққанда...

Р. Шарипов фотолари.

Учрашувлар кўпроқ шарҳланса

«Пахтакор»нинг деярли ҳар бир ўйинини томоша қиламан. Биз мухлислар республикамиздаги бошқа футбол коллективлари мавсумни қандай ўтказишаётгани, учрашув лавҳалари, шунингдек, маҳоратли ўйинчилар ҳақида ҳам билиб туришни истардик. Шу боис Ўзбекистон телевидениесининг «Футбол чорраҳаларида» кўрсатуви тез-тез намойиш этилса яхши бўларди.

Командалар мавқеи, футбол янгиликлари шарҳлаб борилса, ишқибозлар ҳам кўпаяди. Марказий телевидение орқали «Футбол шарҳи» берилганда кўп сонли мухлислар «Зангори экран» олдидан кетишмайди. «Пахтакор» ўз майдони ва сафарда иккитадан учрашув ўтказганда «Футбол чорраҳаларида» кўрсатуви тайёрланса мақсадга мувофиқ бўларди.

А. ҚАЮМХЎЖАЕВ,
В. П. Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг автослесари.

Олдинга силжиш бор

Умуман олганда, севимли командамизнинг бу йилги ўйинлари ёмон эмас, Мени ташвишлантираётгани сафардаги учрашувлар бир текис бўлмай, кўпинча ҳимояга зўр берилмоқда. Ахир олий лигага чиқишни мўлжаллаётган коллектив хоҳ ўз майдонида, хоҳ рақибларникида бўлсин ҳужумкор руҳда ўйнаши керак. Командамиз сафардаги охирги 2 ўйиндан 1 очко билан қайтди.

Ўйинчилардан Яновский, Синелобов, Пятницкий, Ротковичлар бу мавсумда маҳорат кўрсатиб, мухлисларни шод этмоқдалар. Муҳадов ҳам тобора 1-лига ўйинларига кўникиб боряпти. «Пахтакор» олий лигага чиқиш учун бор имкониятларни ишга солса, биз мухлислар қўллаб-қувватлашга доим тайёрмиз.

Х. ШОНАЗАРОВ.
2-автомобиль транспорти корхонасининг маршрутли такси ҳайдовчиси.

Муҳаррир
Э. М. ЭРНАЗАРОВ.

Реклама ва эълонлар

Ўзбекистон Журналистлар союзи
Тошкент ташкилоти

«Нур» ижодий уюшмаси

АҲОЛИГА МАДАНИЙ ХИЗМАТ ҚИЛИШ УЧУН

олимлар, журналист-ёзувчилар, таниқли ва ёш истеъдодли санъаткорлар, қўшиқчилар, актёрлар иштирокида

ДИЛБАР СОАТЛАР

деб номланган

ЛИРИКА КЕЧАЛАРИ, ЛЕКЦИЯ-СУҲБАТЛАР.
ИЖОДИЙ УЧРАШУВЛАР

уюштиради

Лирика кечалари, лекция-суҳбатлар, ижодий учрашувлар шартнома асосида корхона коллективларида, район ва қишлоқ маданият саройларида, клубларда, театрларда, санаторий-профилакторийларда, маданият ва истироҳат боғларида, чойхона ва маҳаллаларда, пионер лагерлари, мактаб ва мактаб-интернатларда, техникум ва институтларда ўтказилади.

Иштирок этувчилар ва кеча мавзуси шартлашувчиларнинг талаб ва истагига қараб белгиланади.

Шартнома тузиш ва тегишли маълумотлар олиш учун ҳафтанинг душанба, чоршанба, жума кунлари соат 15.00 дан 19.00 гача қуйидаги адресга мурожаат қилишингиз мумкин: Тошкент шаҳри, Халқлар дўстлиги проспекти, 6-уй. Телефон — 45-36-45

ОЛИЙ ЎҚУВ ЮРТЛАРИГА КИРИБ ЎҚИШНИ ХОҲЛАГАН АБИТУРИЕНТЛАР, МАКТАБ ЎҚУВЧИЛАРИ

ДИҚҚАТИГА!

В. И. ЛЕНИН НОМИДАГИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ УНИВЕРСИТЕТИНИНГ

Маданият саройи

рус. тили ва адабиёти, тарих, жамиятшунослик, математика, химия, биология, физика, география. фанлари бўйича кириш имтиҳонларига тайёргарлик кўриш юзасидан

КУРСЛАРГА

қабул эълон қилади

Ўқиш ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.

Машғулотларни университетнинг қабул комиссияси ва кириш имтиҳонларида катта тажриба орттирган етакчи ўқитувчилари олиб боришади.

Машғулотлар вақтида амалий маслаҳатлар олиш, иншолар ёзиш ва бошқа фанлардан кириш имтиҳонлари топшириш юзасидан малака оширишлари мумкин.

Юқорида санаб ўтилган фанлар бўйича машғулотлар жадвал бўйича ҳар куни (якшанбадан ташқари) маданият саройида соат 15.00 дан бошлаб 16 июндан 30 июнгача ўтказилади.

Абонементларни В. И. Ленин номидаги Тошкент Давлат Университети Маданият саройининг (28, 34, 87-автобуслар; 4, 8-троллейбуслар; 9, 21-маршрутли таксиларнинг «Студентлар шаҳарчаси» бекати) 23-хонасидан ҳар куни соат 11 дан 18.00 гача сотиб олиш мумкин.

Справкалар учун телефон — 46-39-55.

Ўзбекистон ССР Халқ таълими министрлиги

34-ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

8—10 синф маълумотига эга бўлган йигит ва қизларни қуйидаги ихтисослар бўйича

1989-1990 ЎҚУВ ЙИЛИ УЧУН

ЎҚИШГА ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Ун ишлаб чиқариш корхоналарининг аппаратчиси, крупа ишлаб чиқариш корхоналарининг аппаратчиси, озуқа ем ишлаб чиқариш корхоналарининг аппаратчиси, донни қайта ишлаш корхоналарини прессловчиси, нон ёпиш саноати машина ва ускуналарини созловчи, совутиш қурилмалари ремонти ва уларга хизмат кўрсатиш бўйича слесарь, нонвойлар, қандолатчилар тайёрлайди.

ЎҚИШ МУДДАТИ: 10-синф маълумоти билан — 1 йил, 8-синф маълумоти билан — 2 йил.

Билим юртига 8-синф маълумоти билан қабул қилинганлар 3 маҳал бепул овқат, кийим-бош билан таъминланадилар.

Билим юртига 10-синф маълумоти билан қабул қилинганларга ойига 30 сўм стипендия берилади, ишлаб чиқариш практикаси вақтида ўқувчилар иш ҳақининг 50 проценти миқдорида пул мукофоти оладилар.

Билим юрти қошида кечки ўрта мактаб ишлаб турибди.

Спорт секциялари, бадиий ҳаваскорлик ва турли тўгараклар мавжуд.

Четдан келганлар ётоқхона билан таъминланадилар.

Билим юртини аъло баҳолар билан битирганлар ўрта ва олий ўқув юртларига ўқишга юборилади.

Билим юртига кириш учун қуйидаги ҳужжатлар зарур: директор номига ариза, маълумоти ҳақидаги гувоҳнома ёки аттестат, паспорт ёки туғилганлик ҳақидаги гувоҳнома, турар жойидан справка, соғлиғи ҳақида справка (086/У формада), 6 та фотосурат (3х4 см.).

Билим юрти адреси: Тошкент шаҳри, Ҳамза районн, 2-Сельмашская проезди, 16-уй (10, 16, 21, 28, 30, 48, 71, 72, 80, 111-автобуслар; 13 трамвайнинг «Ташсельмаш» бекати, метронинг «Ташсельмаш» станцияси).

Ўзбекистон ССР Автомобиль транспорти ва йўл хўжалиги министрлиги

ТОШКЕНТ СИРТҚИ АВТОМОБИЛЬ—ЙЎЛ ТЕХНИКУМИ

1989-1990 ўқув йили учун

КЕЧКИ ВА СИРТҚИ БЎЛИМЛАРГА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

ТЕХНИКУМ ҚУЙИДАГИ ИХТИСОСЛАР БЎЙИЧА МУТАХАССИСЛАР ТАЙЁРЛАЙДИ:

1216—**Автомобиль йўллари ва уларни эксплуатация қилиш бўйича техник-қурувчилар** (сиртқи бўлимга);

1601—**Автомобиль транспортини эксплуатация қилиш бўйича техник-эксплуатациячилар** (кечки ва сиртқи бўлимларга);

1617—**Автомобилларга техник хизмат кўрсатиш ва ремонт қилиш бўйича техник механиклар** (кечки ва сиртқи бўлимларга);

1749—**Автомобиль транспортларини планлаштириш бўйича техник плановиклар** (сиртқи бўлимга);

1728—**Бухгалтерия ҳисоби бўйича техник-бухгалтер** (сиртқи бўлимга).

Ўқиш муддати 2 йилдан 3 йилгача.

ТЕХНИКУМГА КИРУВЧИЛАР ҚУЙИДАГИ ФАНЛАРДАН ИМТИҲОН ТОПШИРАДИЛАР:

10—11 синфларни тамомлаганлар: **она тили ва адабиётидан** (иншо), **математика** (оғзаки).

ДАРСЛАР ЎЗБЕК ВА РУС ТИЛЛАРИДА ОЛИБ БОРИЛАДИ.

АРИЗАЛАР СИРТҚИ БЎЛИМГА 10 АВГУСТГАЧА, КЕЧКИ БЎЛИМГА 15 СЕНТЯБРГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Аризага қуйидаги ҳужжатлар қўшиб топширилади: тўлиқ ўрта мактабни тамомлаганлик ҳақидаги ҳужжат (асл нусхаси), 5 дона фотосурат (3х4 см. ҳажмда, бош кийимсиз), соғлиғи ҳақида справка (086/У форма), меҳнат дафтарчасининг нусхаси,

Ҳарбий билет, паспорт меҳнат дафтарчаси шахсан кўрсатилади.

КИРИШ ИМТИҲОНЛАРИ: **кечки бўлимга 7 июндан 20 сентябргача, сиртқи бўлимга 10 июндан 20 августгача ўтказилади.**

Справкалар олиш учун қабул комиссиясига мурожаат қилиш мумкин.

Техникум адреси: 700096, Тошкент шаҳри, Чилонзор районн, Байнал Минал кўчаси, 53-уй. Телефон — 78-23-34 (11, 4, 9-трамвайлар; 2, 12-троллейбуслар; 34, 70, 7, 13, 36, 42, 29-автобусларнинг «Оқтепа» бекати).

СОВЕТ МАДАНИЯТ ФОНДИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКА БЎЛИМИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР МАДАНИЯТ МИНИСТРЛИГИ

В. И. ЛЕНИН НОМИДАГИ СССР ХАЛҚЛАРИ ДЎСТЛИГИ САРОЙИДА

14—15 ИЮНЬ СОАТ 20.00 ДА

Ўзбекистон ССР Халқ артисти ЮСУФЖОН ҚИЗИҚ ШАКАРЖОНОВНИНГ хотирасига бағишланган

«Кулинг дўстлар! умрингиз узоқ бўлади»

НОМЛИ КЕЧА ЎТКАЗИЛАДИ

ҚАТНАШАДИЛАР:

СССР ХАЛҚ АРТИСТЛАРИ;
ТАМАРАХОНИМ, НАБИ РАҲИМОВ
Ўзбекистон ССР халқ артистлари:
ҒАНИЖОН ТОШМАТОВ, ГАВҲАР РАҲИМОВА
Республикада хизмат кўрсатган артист:
РУСТАМ ҲАМРОҚУЛОВ
артист: МАНЗУРА АЛИЕВА;
ЙЎЛДОШХОН НОСИРОВ РАҲБАРЛИГИДАГИ ҚЎҚОНЛИК АСКИЯЧИЛАР КЛУБИ
АБДУЛҲАЙ МАХСУМ ҚОЗОҚОВ БОШЧИЛИГИДА АНДИЖОНЛИК АСКИЯЧИЛАР
ЮСУФЖОН ҚИЗИҚ НОМЛИ НАМАНГАН ҲАЖВ ВА ҲАЗИЛ ТЕАТРИ
ЗАЙНОБИДДИН ЮСУПОВ БОШЧИЛИГИДАГИ МАРҒИЛОНЛИК АСКИЯЧИЛАР
Ўзбекистон ССР халқ артисти
ҒУЛОМЖОН ЁҚУБОВ
АБИЛҚОСИМ ВА ЭРКИН ТУЙЧИЕВЛАР ИШТИРОКИ БИЛАН ТОШКЕНТЛИК АСКИЯЧИЛАР

Постановкачи режиссёр — Ўзбекистон ССР да хизмат кўрсатган артист, Ҳамза номидаги Ўзбекистон ССР Давлат мукофотининг лауреати АБДУРАШИД РАҲИМОВ.

Билетларни соат 14.00 дан бошлаб В. И. Ленин номидаги СССР Халқлари дўстлиги саройи кассаларидан сотиб олишингиз мумкин.

Справкалар учун телефонлар: 39-41-46, 39-42-68.

Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги

М. Қорнёқубов номли ўзбек давлат филармонияси

В. И. ЛЕНИН НОМИДАГИ СССР ХАЛҚЛАРИ ДЎСТЛИГИ САРОЙИДА

20, 21 июнь соат 19.30 да

Ҳиндистонга қилган сафардан қайтиш муносабати билан

Ўзбекистон ССР халқ артисти

Туркманистон ССРда хизмат кўрсатган артист

Бобомурод ҲАМДАМОВ

РАҲБАРЛИГИДАГИ АНСАМБЛНИНГ

ҳисобот концерти

Билетлар СССР Халқлари дўстлиги саройи кассаларида соат 14.00 дан сотилади.

Тошкент шаҳар кинофильмлар прокати идораси

КИНОТЕАТРЛАРНИНГ ЭКРАНЛАРИГА

«Хатолар устида ишлаш»

ЯНГИ БАДИИЙ ФИЛЬМНИ ЧИҚАРАДИ

Ю. ПОЛЯКОВнинг шу номдаги повести мавзуида олинган.

Сценарий муаллифи — В. ХОЛОДОВ.

Режиссёр А. БЕНКЕНДОРФ.

Ролларда Е. КНЯЗЕВ, О. ДРОЗДОВА, А. АЛЕШИН ва бошқалар.

А. ДОВЖЕНКО НОМИДАГИ КИНОСТУДИЯ МАҲСУЛОТИ.

Ёш адабиётшунос Александр Петрушов вақтинча мактабга ишга жойлашади, аммо айни вақтда 1937- йилда репрессия қилинган ва эндиликда деярлик унутиб юборилган ёзувчи Пустиревнинг йўқолиб кетган қўлёзмаларини излашда давом этади. Петрушовнинг талабалари — тўққизинчи синф ўқувчилари учун воқеалар марказига тушиб қолувчи ана шу қўлёзма аҳлоқ-одобдан ўзига хос сабоқ бўлади.

ТОШКЕНТ ШАҲАР КИНОФИЛЬМЛАР ПРОКАТИ.

Саёҳат—соғлом турмуш тарзининг ажралмас қисми

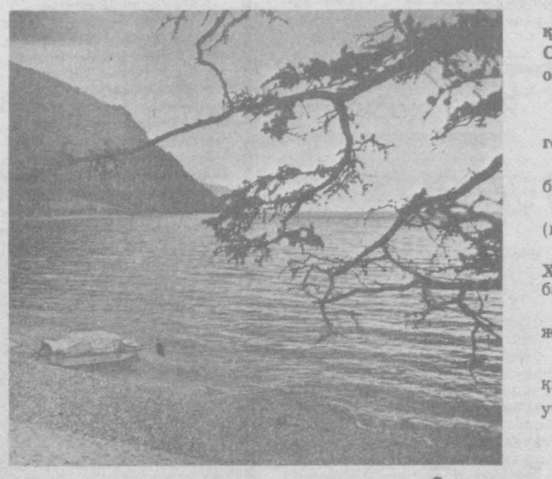

Яхши ҳордиқ чиқариш, бардам ва тетик бўлиш, қизиқарли ва унутилмас таассуротлар олиш мухлисларига Саёҳат ва экскурсия йўлланмаларини сотиш бюроси йил охиригача қуйидаги маршрутларни таклиф қилади:

Литва бўйлаб — 15 кунга — баҳоси 130 сўм;

Отда юриш спорти мухлислари учун — «Отлиқ Адигей бўйлаб» маршрутини — 15 кунга, баҳоси 199 сўм;

«Томь» сайёҳлар базасига — 15 кунга (июль—август) баҳоси 103 сўм;

Қирғизистон ССРнинг «Сари Челек» сайёҳлар базасига (июнь—июль—август) — 10 кунга, баҳоси 89 сўм;

«Маслеников» теплоходида (Томск—Новосибирск — Ханти-Мансийск—Салехард—Томск бўйлаб) — 18 кунга, баҳоси 353 сўм (каюталар икки ўринли, бир қаватли).

Йўлланма қийматига экскурсия хизмати, овқатланиш, жойлашиш харажатлари киради.

Барча масалалар бўйича қуйидаги адресга мурожаат қилинг: Тошкент-11, Навоий кўчаси, 69—А, справкалар учун телефон: 44-12-90.

Саёҳат ва экскурсия йўлланмаларини сотиш бюроси.

«Союзреклама» Бутуниттифоқ ишлаб чиқариш бирлашмасининг

Ўзбекистон реклама ишлаб чиқариш корхонаси

Театр

НАВОИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 7/VI да **Севги ҳақида афсона**, 8/VI да **Севилья сартароши**, 9/VI да **Тўмарис.**

МУҚИМИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 7/VI да **Тошболта ошиқ**, 8/VI да **Нурхон**, 9/VI да **Концерт.**

Кино

7 ИЮНДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

Санъат саройи — «ИШҚ ЛАҲЗАСИ» (катта зал, 17, 20.00); «МАЙСАРАНИНГ ИШИ» (ўзбек тилида, 18.30, 20.40).

Чайка — «КАЛХАТЛАР ЎЛЖАСИНИ УЛАШМАЙДИЛАР» (18.30, 21.00).

Тошкент Советининг 50 йиллиги — «ЯККА ЎЗИ» (18, 20.00); «НИМА, СИЗГА ҲОКИМИЯТИМИЗ ЁҚМАЙДИМИ?» (21.30).

ВЛКСМ 30 йиллиги — «НИМА, СИЗГА ҲОКИМИЯТИМИЗ ЁҚМАЙДИМИ?». (жуфт соатларда).

Нукус — «МЕНИНГ ДУШМАНИМ» (тоқ соатларда ва 20.45 да).

Қозоғистон — «МЕНИНГ ДУШМАНИМ» (17, 18, 19, 20.00).

К. Ерматов номли «ТИМСОҲ ЛАҚАБЛИ ДАНДИ» (тоқ соатларда).

Восток — «МЕНИНГ ДУШМАНИМ». (17, 18, 19, 20.00).

Лисунов номли — «ТИМСОҲ ДАНДИ-II» (18.30, 21.00).

Фестиваль (ёзги) — «ПОЛКОВНИК РЕДЛЬ» (22.00).

Хива (ёзги) — «ҚОЧҚИНЛАР» (22.00).

8 ИЮНДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

Санъат саройи — «ИШҚ ЛАҲЗАСИ» (катта зал, 11, 14, 17, 20.00); «МАЙСАРАНИНГ ИШИ» (ўзбек тилида, 11, 13, 16, 18.30, 20.40).

Чайка — «КАЛХАТЛАР ЎЛЖАСИНИ УЛАШМАЙДИЛАР» (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00).

Тошкент Советининг 50 йиллиги — «ЯККА ЎЗИ» (12, 16, 18, 20.00). «НИМА, СИЗГА ҲОКИМИЯТИМИЗ ЁҚМАЙДИМИ?» (14, 21.30).

ВЛКСМ 30 йиллиги — «ТИМСОҲ ДАНДИ II» (11, 14 17, 20.00).

Нукус — «МЕНИНГ ДУШМАНИМ» (тоқ соатларда ва 20.45 да).

Қозоғистон — «МЕНИНГ ДУШМАНИМ» (11, 12, 13, 14, 16, 17, 18., 19, 20.00).

К. Ерматов номли — «ТИМСОҲ ЛАҚАБЛИ ДАНДИ» (тоқ соатларда).

Восток — «МЕНИНГ ДУШМАНИМ» (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00).

Лисунов номли — «ТИМСОҲ ДАНДИ II» (11, 13.30, 16, 18.30 ,21.00).

Фестиваль (ёзги) — «ПОЛЬКОВНИК РЕДЛЬ» (22.00).

Хива (ёзги) — «ҚОЧОҚЛАР» (22.00).

АВТОМАТ-ЖАВОБ БЕРУВЧИ ТЕЛЕФОНЛАР:

Ўзбекистон ССР 25 йиллиги — 53-65-87

М. Шайхзода номли — 42-39-74

Ҳамза номли — 91-10-51

Нукус — 46-70-69

Искра — 39-14-59

Тинчлик — 58-34-88.

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **7, 8, 9/VIда «Ўзбекистон маликаси—89» 1-Республика гўзаллик конкурси (19.30).**

Чилонзор район халқ таълими бўлими, маориф ходимларининг район касаба союз комитети ва 114-мактаб педагогик коллективи бошланғич синфлар ўқитувчиси

Маҳмуд ҲАКИМОВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги Ўзбекистон ахборот агентлиги (ЎзТАГ) коллективи таржима бош редакциясининг ходими Т. Усмоновага отаси

Аъзам УСМОНОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Тошкент давлат чет тиллар педагогика институти коллективи ремонт-қурилиш бошқармасининг инженер-нормаловчиси

Моҳира Раҳимовна МАҲМУДОВАнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳуманинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

ТОШКЕНТ оқшоми

Ўзбек ва рус тилларида мустақил равишда нашр этилади.

«Тошкент оқшоми»

(«Вечерний Ташкент») — орган Ташкентского горкома Компартии Узбекистана и городского Совета народных депутатов.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри.

РЕДАКЦИЯ АДРЕСИ:
700083, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

Телефонлар: қабулхона—32-53-76; бўлимлар: партия турмуши ва совет қурилиши—32-57-84; экономика ва шаҳар хўжалиги —32-54-19; ижтимоий масала — 32-53-10; хатлар ва оммавий ишлар — 33-29-70; жамоатчилик редакцияси — 33-99-42, 32-53-66, 32-54.15; «Ташкентская неделя» рекламалар иловаси — 32-56-84; эълонлар — 33-81-42.

Якшанбадан ташқари, ҳар куни чиқади.

Р—09733. Ички саҳифаларга 20.30 да қўл қўйилган. (График бўйича 17.00 да қўл қўйилиши лозим). Б. 2106. Индекс 64696. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10